

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و
ارال رایگان

Medabook.com

مدابوک

پک جامه ناس تلفنی، رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۳۸۴۳۵۲۱۰

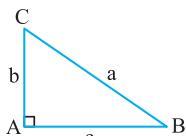
مثلثات

فصل ۹

قسمت اول: نسبت‌های مثلثاتی

نسبت‌های مثلثاتی در مثلث قائم‌الزاویه

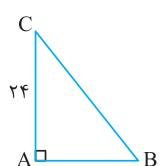
فصل نهم (مثلثات)

- ۱۰۱۶☆ در مثلث ABC ، $\angle A = 90^\circ$ ، $\tan B = \sqrt{2}$ و $a = 3\sqrt{3}$ می‌باشد. اندازهٔ ضلع c کدام است؟

۳ (۴)

۲ (۳)

۲ $\sqrt{3}$ (۲) $\sqrt{6}$ (۱)

(سراسری ریاضی - ۹۹)

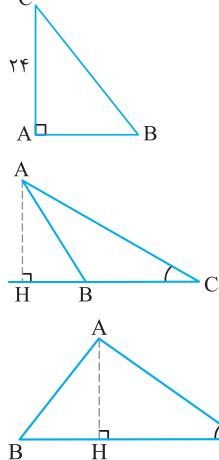
دراست؟

- ۱۰۱۷☆ در مثلث قائم‌الزاویه ABC ، زاویه A قائمه و $\sin B + \cos C = \frac{15}{17}$ برابر کدام است؟

 $\frac{19}{17}$ (۴) $\frac{18}{17}$ (۳) $\frac{16}{17}$ (۲)

۱۱ (۱)

- ۱۰۱۸☆ در مثلث قائم‌الزاویه ABC ($\angle B = 90^\circ$)، اگر $\sin^2 A + \cot^2 A = \sqrt{5}$ و $a = \sqrt{3}$ باشد، حاصل c کدام است؟

 $\frac{39}{40}$ (۴) $\frac{49}{40}$ (۳) $\frac{65}{24}$ (۲) $\frac{49}{24}$ (۱)۳/۵ (۲)
۳/۷۵ (۴)۳/۲۵ (۱)
۳/۶ (۳)

- ۱۰۱۹☆ در مثلث قائم‌الزاویه شکل مقابل، $\cos C = \frac{4}{5}$ و $AC = 24$. $\angle A = 90^\circ$. محیط مثلث ABC کدام است؟

۶۴ (۲)

۸۰ (۴)

۵۸ (۱)
۷۲ (۳)

(سراسری ریاضی - ۹۹)

دراست؟

- ۱۰۲۰ در شکل مقابل، فرض کنید $\sin C = \frac{5}{13}$ و $CH = 9$. اندازهٔ ارتفاع AH ، کدام است؟

۳/۵ (۲)
۳/۷۵ (۴)

۳/۶ (۳)

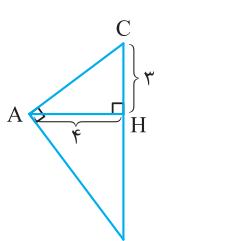
- ۱۰۲۱ در شکل مقابل، $\cot C = \frac{\sqrt{5}}{2}$ و $AC = 96$ ، اندازهٔ ارتفاع AH ، کدام است؟ (سراسری ریاضی فارج از گشوده - ۹۹)

۵۶ (۲)

۷۲ (۴)

۴۸ (۱)

۶۴ (۳)

- ۱۰۲۲ در شکل مقابل، مقدار کسینوس زاویه B کدام است؟

 $\frac{3}{5}$ (۲) $\frac{3}{7}$ (۴) $\frac{4}{5}$ (۱) $\frac{3}{4}$ (۳)

- ۱۰۲۳☆ در مثلث ABC ، $\angle A = 90^\circ$ ، $b = 6$ ، $a = 9$ و $c = 3\sqrt{3}$ است. مقدار $\cos C$ کدام است؟

 $\frac{5}{6}$ (۳) $\frac{4}{5}$ (۴) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۱)

نسبت‌های مثلثاتی زوایای خامن

- ۱۰۲۴☆ مقدار عددی عبارت $(\sin 60^\circ - \sin 45^\circ)(\cos 30^\circ + \cos 45^\circ)$ کدام است؟

 $\frac{1}{2}$ (۳)

۱۰۴

 $\frac{1}{4}$ (۲) $\frac{2}{4}$ (۱)

- ۱۰۲۵ مقدار x از رابطه $\frac{2\tan 30^\circ}{1-\tan^2 30^\circ} = \tan x$ کدام است؟

 120° (۴) 60° (۳) 45° (۲) 30° (۱)

۱۰۲۶★ حاصل عبارت $(x+y)^2 \sin^2 30^\circ - (x-y)^2 \cos^2 30^\circ$ کدام است؟

$$2(x^2 - y^2) \quad (4)$$

$$2(x^2 + y^2) \quad (3)$$

$$xy \quad (2)$$

$$2xy \quad (1)$$

۱۰۲۷ اگر x زاویه حاده و $\cos 3x + \sin \frac{x}{2} + \tan(\frac{3}{4}x)$ حاصل برابر کدام است؟

$$\frac{-3}{2} \quad (4)$$

$$\frac{3}{2} \quad (3)$$

$$\frac{1}{2} \quad (2)$$

$$-\frac{1}{2} \quad (1)$$

۱۰۲۸★ اگر x و y دو زاویه حاده، $\cos(2y - \frac{x}{4}) = \frac{\sqrt{2}}{2}$ و $\tan(x+y) = 1$ کدام است؟

$$15^\circ \quad (4)$$

$$105^\circ \quad (3)$$

$$90^\circ \quad (2)$$

$$60^\circ \quad (1)$$

۱۰۲۹ اگر x و y زوایای حاده و $\cos(\frac{2x}{3} - \frac{y}{6}) = \frac{\sqrt{2}}{2}$ و $\sin(x-y) = \frac{\sqrt{2}}{2}$ کدام است؟

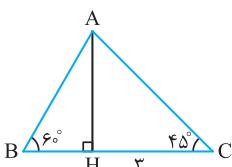
$$2 \quad (4)$$

$$\frac{3}{2} \quad (3)$$

$$\frac{1}{2} \quad (2)$$

$$\frac{1}{4} \quad (1)$$

۱۰۳۰★ در مثلث شکل مقابل، اندازه ضلع BH چقدر است؟

$$2\sqrt{3} \quad (2)$$

$$3 \quad (4)$$

$$\sqrt{3} \quad (1)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{3} \quad (3)$$

۱۰۳۱ در مثلث ABC با معلوم بودن ضلع $AC = 6\sqrt{2}$ و $\hat{B} = 60^\circ$, $\hat{C} = 45^\circ$ طول ضلع AB کدام است؟

$$4 \quad (4)$$

$$3 \quad (3)$$

$$4\sqrt{3} \quad (2)$$

$$4\sqrt{2} \quad (1)$$

۱۰۳۲★ در مثلث ABC با معلوم بودن ضلع $BC = 3 + \sqrt{3}$, $\hat{B} = 60^\circ$ و زاویه های $\hat{A} = 45^\circ$, $\hat{C} = 30^\circ$ اندازه ضلع AC کدام است؟

(مسارسی ریاضی فارج از کشور - ۹۳۰)

$$3\sqrt{2} \quad (4)$$

$$2\sqrt{3} \quad (3)$$

$$4 \quad (2)$$

$$3 \quad (1)$$

۱۰۳۳★ طول دو قاعده یک ذوزنقه متساوی الساقین 6 و 10 و یک زاویه آن 30° می باشد. طول ساق ذوزنقه چند برابر $\sqrt{3}$ است؟

$$2 \quad (4)$$

$$\frac{5}{3} \quad (3)$$

$$\frac{4}{3} \quad (2)$$

$$\frac{2}{3} \quad (1)$$

کاربرد مثلثات

۱۰۳۴ یک هواپیما با زاویه 12° از زمین بلند می شود. پس از طی تقریباً چند کیلومتر با همین زاویه به ارتفاع 4 کیلومتری از سطح زمین می رسد؟ $(\sin 12^\circ \approx 0.2)$

$$25 \quad (4)$$

$$20 \quad (3)$$

$$15 \quad (2)$$

$$10 \quad (1)$$

۱۰۳۵★ شخصی با قد 170 سانتی متر در 12 متري یک پرچم، مطابق شکل ایستاده است. اگر زاویه بین نوک پرچم و محور افقی که در چشم این شخص تشکیل می شود، 30° درجه باشد، طول میله پرچم حدوداً چند متر است؟

$$7/2 \quad (2)$$

$$8/5 \quad (4)$$

$$6/8 \quad (1)$$

$$8/1 \quad (3)$$

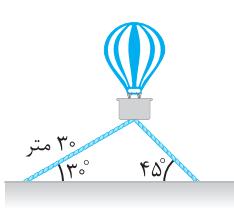
۱۰۳۶ یک بالون مطابق شکل، توسط دو طناب به زمین بسته شده است. اگر طول یکی از طناب ها 30 متر باشد، طول طناب دوم تقریباً چند متر است؟

$$21 \quad (2)$$

$$25 \quad (4)$$

$$20 \quad (1)$$

$$23 \quad (3)$$

۱۰۳۷★ برای تعیین عرض رودخانه ای (شکل مقابل)، دو نقطه B و C را در دو طرف آن و نقطه D را در امتداد BC چنان در نظر می گیریم که طول $DC = 2/5$ متر و نقطه A چنان باشد که طول AD برابر 2 متر بوده و AD بر DC عمود باشد و $\angle BAE = 18^\circ$. عرض رودخانه (طول BC) تقریباً چند متر است؟ $(\tan 72^\circ \approx 3)$

$$3/2 \quad (2)$$

$$4 \quad (4)$$

$$3/5 \quad (1)$$

$$4/5 \quad (3)$$

۱۰۳۸★ ناظری به فاصله 35 متر از پای سنتونی که بر روی آن مجسمه ای قرار دارد، ایستاده است. اگر زاویه رؤیت ابتدا و انتهای مجسمه با سطح افقی به ترتیب برابر 40° و 45° باشد، ارتفاع مجسمه به طور تقریبی چند متر است؟ $(\tan 40^\circ = 0.8)$

(مسارسی ریاضی فارج از کشور - ۹۴۰)

$$7/2 \quad (4)$$

$$7 \quad (3)$$

$$6/4 \quad (2)$$

$$6 \quad (1)$$

مساحت

۱۰۴۹★ در مثلث ABC ، $AB = 4$ و $AC = 6$ و $\hat{A} = 30^\circ$ ، مساحت مثلث ABC برابر کدام است؟

۲۴ (۴)

۱۲ (۳)

۸ (۲)

۶ (۱)

۱۰۴۰ در مثلث ABC ، $AB = 8$ و $AC = \sqrt{3}$ ، $\hat{B} = 45^\circ$ ، $\hat{C} = 15^\circ$ ، مساحت مثلث ABC چند واحد سطح است؟

۲۷۳ (۴)

۶۷۳ (۳)

۶ (۲)

۱۲ (۱)

۱۰۴۱ در مثلث قائم الزاویه ABC ، $\hat{B} = 90^\circ$ ، $AB = \frac{\sqrt{5}}{2}$ و $b = 6$ ، مساحت مثلث ABC برابر کدام است؟

۸ (۴)

۶ (۳)

۳۷۵ (۲)

۴۷۵ (۱)

۱۰۴۲★ در مثلث متساوی الساقین ABC ، طول قاعده برابر $\hat{B} = 30^\circ$ و $BC = 4\sqrt{3}$ است. مساحت مثلث کدام است؟

۴۷۳ (۴)

۳۷۲ (۳)

۶۷۳ (۲)

۶۷۲ (۱)

۱۰۴۳★ مساحت مثلث ABC برابر ۱۶ واحد مربع است. اگر $b = 8$ و $c = 5$ باشد، اندازه ضلع متوسط a کدام است؟ (سراسری تجربی فارغ از کشوار - ۹۶)

۵۷۲ (۴)

۳۷۵ (۳)

۷۴۱ (۲)

۷۳۹ (۱)

۱۰۴۴★ مساحت مثلث ABC برابر ۱۲ واحد مربع است. اگر $AB = 4$ ، $\hat{B} = 60^\circ$ و $\hat{C} = 45^\circ$ باشد، طول ضلع AC کدام است؟

۴ (۴)

۲۷۶ (۳)

۳۷۲ (۲)

۴۷۳ (۱)

۱۰۴۵ در یک متوازی الاضلاع، طول دو ضلع ۴ و ۶ سانتیمتر و یکی از زوایای داخلی آن 150° است. مساحت متوازی الاضلاع کدام است؟

۱۲ (۴)

۸ (۳)

۶ (۲)

۴ (۱)

۱۰۴۶★ متوازی الاضلاعی با طول یک ضلع $6\sqrt{3}$ و اندازه یک زاویه 120° ، مساحتی برابر ۱۸ دارد. طول ضلع دیگر متوازی الاضلاع کدام است؟

۱ (۴)

۲ (۳)

۴ (۲)

۶ (۱)

۱۰۴۷★ در متوازی الاضلاعی اندازه دو قطر ۱۲ و ۸ و زاویه بین دو قطر 135° است. مساحت متوازی الاضلاع چند برابر $\sqrt{2}$ است؟ (سراسری تجربی - ۹۶)

۳۶ (۴)

۳۲ (۳)

۲۴ (۲)

۱۸ (۱)

۱۰۴۸ مساحت شش ضلعی منتظم به طول ضلع $2\sqrt{3}$ کدام است؟

۳۰۷۳ (۴)

۲۴۷۳ (۳)

۱۸۷۳ (۲)

۹۷۳ (۱)

۱۰۴۹★ قطر کوچک یک شش ضلعی منتظم به ضلع $\sqrt{3}$ ، طول ضلع یک شش ضلعی منتظم دیگر است. مساحت این شش ضلعی چند برابر $\frac{\sqrt{3}}{2}$ است؟

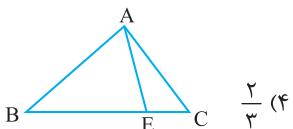
۲۷ (۴)

۲۴ (۳)

۱۸ (۲)

۱۵ (۱)

۱۰۵۰ در شکل مقابل اگر $BE = 5EC$ باشد، نسبت $\frac{S_{\triangle ABE}}{S_{\triangle ABC}}$ کدام است؟

 $\frac{1}{5}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{5}{6}$

۳

۲

۱

قسمت دوم: دایره مثلثاتی و نسبت‌های مثلثاتی در آن

علامت نسبت‌های مثلثاتی

۱۰۵۱★ کدام گزینه درست است؟

 $\tan 31^\circ > 0$ $\sin(-23^\circ) < 0$ $\cos(-35^\circ) > 0$ $\sin 19^\circ > 0$

۱۰۵۲★ اگر $0 < \cos \alpha < \sin \alpha \cos \alpha < 0$ باشد، آنگاه انتهای کمان α در کدام ناحیه مثلثاتی واقع است؟ (سراسری ریاضی)

۴) چهارم

۳) سوم

۲) دوم

۱) اول

۱۰۵۳★ اگر $0 < \sin x + \tan x < 0$ باشد، انتهای کمان x در کدام ناحیه است؟ (سراسری تجربی)

۴) چهارم

۳) سوم

۲) دوم

۱) اول

۱۰۵۴★ اگر $0 = \tan x = \frac{-\sqrt{1-\cos^2 x}}{\cos x}$ باشد، انتهای کمان x در کدام ناحیه مثلثاتی قرار می‌گیرد؟

۴) اول

۳) دوم

۲) سوم

۱) چهارم

۱۰۵۵★ اگر $1 - \cos \theta > 0$ باشد، انتهای کمان θ در کدام ناحیه مثلثاتی قرار دارد؟

۴) چهارم

۳) سوم

۲) دوم

۱) اول

۱۰۵۶★ اگر $\sin \theta - \cos \theta = \frac{7}{5}$ باشد، انتهای کمان مقابله به زاویه θ در کدام ناحیه دایره مثلثاتی قرار دارد؟

۴) چهارم

۳) سوم

۲) دوم

۱) اول

تغییرات نسبت‌های مثلثاتی

۱۰۵۷☆ با زیاد شدن زاویه θ از ۹۰° تا ۲۷۰° ، نسبت مثلثاتی $\sin \theta$ چگونه تغییر می‌کند؟

- (۱) همواره زیاد می‌شود. (۲) همواره کم می‌شود. (۳) ابتدا کم و سپس زیاد می‌شود. (۴) ابتدا کم و سپس کم می‌شود.

۱۰۵۸☆ با زیاد شدن زاویه θ از ۱۸۰° تا ۳۶۰° ، نسبت مثلثاتی $\cos \theta$ چگونه تغییر می‌کند؟

- (۱) همواره زیاد می‌شود. (۲) همواره کم می‌شود. (۳) ابتدا زیاد و سپس کم می‌شود. (۴) ابتدا کم و سپس زیاد می‌شود.

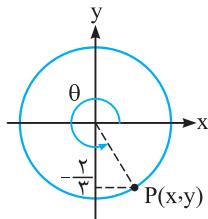
۱۰۵۹☆ کدام نامساوی زیر درست است؟

$$\sin ۲۷۰^\circ > \sin ۹۰^\circ \quad (۴) \quad \sin ۲۱۰^\circ < \sin ۲۴۰^\circ \quad (۳) \quad \sin ۱۲۰^\circ > \sin ۱۵۰^\circ \quad (۲) \quad \sin ۴۰^\circ > \sin ۵۰^\circ \quad (۱)$$

۱۰۶۰☆ کدام گزینه درست است؟

$$\cos ۱۰^\circ > \sin ۵^\circ \quad (۴) \quad \cos ۴۰^\circ > \sin ۷۰^\circ \quad (۳) \quad \sin ۳۰^\circ > \sin ۵۰^\circ \quad (۲) \quad \sin ۲۰^\circ > \cos ۵۰^\circ \quad (۱)$$

نسبت‌های مثلثاتی در دایره مثلثاتی

$$\sin \theta = \frac{\sqrt{5}}{3} \quad (۳)$$

$$\cos \theta = -\frac{2}{3} \quad (۱)$$

$$\cot \theta = -\frac{\sqrt{5}}{2} \quad (۴)$$

$$\tan \theta = -\frac{2}{5} \quad (۳)$$

۱۰۶۲☆ نقطه P به طول $\frac{3}{5}$ - روی دایره مثلثاتی و در ناحیه دوم قرار دارد. اگر θ زاویه بین نیم خط $\overrightarrow{OP}$ با محور $\overrightarrow{Ox}$ باشد، کدام است؟

$$-\frac{5}{3} \quad (۴) \quad -\frac{3}{5} \quad (۳) \quad -\frac{3}{4} \quad (۲) \quad -\frac{4}{3} \quad (۱)$$

۱۰۶۳ نقطه‌ای به عرض $\frac{5}{13}$ - روی دایره مثلثاتی و در ناحیه سوم قرار دارد. مقدار $\cot \theta$ کدام است؟

$$3 \quad (۴) \quad 2/8 \quad (۳) \quad 2/4 \quad (۲) \quad 2 \quad (۱)$$

۱۰۶۴ نقطه (۱) روی دایره مثلثاتی واقع در ناحیه دوم قرار دارد. اگر $25 \cos^3 \theta - 9 = 0$ باشد، مقدار $\frac{b}{a}$ کدام است؟

$$2/5 \quad (۴) \quad 2 \quad (۳) \quad 1/5 \quad (۲) \quad 1 \quad (۱)$$

۱۰۶۵☆ اگر $5 \sin x = 1 - 2m$ باشد، حدود تغییرات m کدام است؟

$$-3 \leq m \leq 2 \quad (۳) \quad -2 \leq m \leq \frac{1}{2} \quad (۲) \quad 0 \leq m \leq 1 \quad (۱)$$

۱۰۶۶ اگر $\sin \theta = m + 1$ و $30^\circ \leq \theta \leq 90^\circ$ کدام است؟

$$0 \leq m < \frac{1}{2} \quad (۴) \quad -1 \leq m \leq 0 \quad (۳) \quad -\frac{1}{2} \leq m \leq 0 \quad (۲) \quad \frac{1}{2} < m \leq 1 \quad (۱)$$

۱۰۶۷☆ اگر $\cos \theta = \frac{2m-1}{2}$ و $180^\circ < \theta < 270^\circ$ ، حدود m کدام است؟

$$-1 < m < \frac{1}{2} \quad (۳) \quad -\frac{1}{2} < m < \frac{1}{2} \quad (۲) \quad -1 < m < 1 \quad (۱)$$

۱۰۶۸☆ اگر $\sin \alpha = \frac{2m-1}{3}$ و $30^\circ \leq \alpha \leq 130^\circ$ کدام است؟

$$-\frac{5}{4} \leq m \leq 2 \quad (۲) \quad -1 \leq m \leq 1 \quad (۱)$$

۱۰۶۹☆ حاصل $|1 - \cos x| + |2 \cos x - 3|$ برابر کدام است؟

$$2 - \cos x \quad (۲) \quad \cos x - 2 \quad (۱)$$

۱۰۷۰ عبارت $A = 3 - 2 \sin \theta$ به کدام بازه تعلق دارد؟

$$[-1, 1] \quad (۱) \quad [0, 6] \quad (۴) \quad [1, 5] \quad (۳) \quad [-1, 4] \quad (۲)$$

۱۰۷۱☆ اگر بیشترین و کمترین مقدار عبارت $4 \cos x - 5$ به ترتیب A و B باشد، A + B کدام است؟

$$54 \quad (۴) \quad 48 \quad (۳) \quad -6 \quad (۲) \quad -8 \quad (۱)$$

۱۰۷۲ کمترین مقدار عبارت $2 \sin^3 x - 3 \sin x + 1$ کدام است؟

$$-\frac{3}{8} \quad (۳) \quad 0 \quad (۲) \quad \frac{1}{8} \quad (۱)$$

۱۰۷۳☆ بیشترین مقدار عبارت $A = 3 \cos^3 x - 7 \sin x + 3$ از کمترین مقدار آن چقدر بیشتر است؟

$$15 \quad (۴) \quad 14 \quad (۳) \quad 13 \quad (۲) \quad 12 \quad (۱)$$

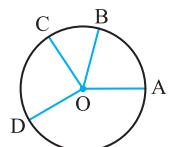
۱۰۷۴. کمترین مقدار عبارت $1 - 2\cos^2 x - \cos x$ کدام است؟
- ۴ (۴)   ۲ (۳)   ۱ (۲)   ۱ (۱)
- ۱۰۷۵★. اگر $\cos 3x = \frac{m-1}{4}$ و $-\frac{\pi}{9} \leq x \leq \frac{\pi}{9}$ باشد، مقادیر m در کدام فاصله است؟
- [۳۰, ۴] (۴)   [۲۰, ۳] (۳)   [۰, ۲] (۲)   [۱۰, ۲] (۱)

واحدهای اندازه‌گیری زاویه

- (برگرفته از کتاب درسی)
- ۱۰۷۶★. زاویه $\frac{2\pi}{9}$ رادیان چند درجه است؟
- 45° (۲) 40° (۳) 35° (۱) 37.5° (۱)
- (برگرفته از کتاب درسی)
- ۱۰۷۷★. زاویه $\frac{3\pi}{5}$ رادیان چند درجه است؟
- $\frac{3\pi}{8}$ (۴) $\frac{5\pi}{18}$ (۳) $\frac{5\pi}{24}$ (۲) $\frac{3\pi}{16}$ (۱)
۱۰۷۸. زاویه‌های داخلی مثلثی با اعداد ۳، ۵ و ۷ متناسب می‌باشند. کوچک‌ترین زاویهٔ مثلث بر حسب رادیان کدام است؟
- $\frac{\pi}{9}$ (۴) $\frac{\pi}{8}$ (۳) $\frac{\pi}{6}$ (۲) $\frac{\pi}{5}$ (۱)
- ۱۰۷۹★. در چهارضلعی محض ABCD، رابطه $\frac{\hat{A}}{8} = \frac{\hat{B}}{5} = \frac{\hat{C}}{7} = \frac{\hat{D}}{4}$ بین اندازهٔ زاویه‌های داخلی آن برقرار است. اندازهٔ زاویه C بر حسب رادیان کدام است؟
- $\frac{7\pi}{9}$ (۴) $\frac{7\pi}{12}$ (۳) $\frac{2\pi}{3}$ (۲) $\frac{5\pi}{12}$ (۱)
۱۰۸۰. اگر θ زاویهٔ حاده و $\cos^4 \theta - \sin^4 \theta = -\frac{1}{2}$ باشد، اندازهٔ زاویه θ بر حسب رادیان کدام است؟
- $\frac{5\pi}{12}$ (۴) $\frac{\pi}{3}$ (۳) $\frac{\pi}{4}$ (۲) $\frac{\pi}{6}$ (۱)

اندازهٔ زاویهٔ مرکزی در دایره بر حسب رادیان

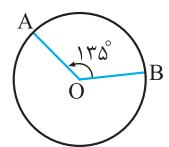
- ۱۰۸۱★. در شکل مقابل، O مرکز دایره و طول کمان $\widehat{AB}$ برابر r (شعاع دایره) می‌باشد. اگر $\widehat{CD} = \frac{5}{3}\widehat{CB}$ و $\widehat{BC} = \frac{3}{4}\widehat{AB}$ باشد، اندازهٔ زاویه AOD (روبه‌رو به کمان ABD) چند رادیان است؟
- (برگرفته از کتاب درسی)

- $\frac{27}{8}$ (۲) $\frac{29}{8}$ (۱)
- $\frac{23}{8}$ (۴) 3 (۳)

- ۱۰۸۲★. در دایره‌ای به شعاع ۶۰ سانتی‌متر، اندازهٔ زاویهٔ مرکزی مقابل به کمانی به طول یک متر، چند رادیان است؟

- $\frac{5}{3}$ (۴) $\frac{3}{5}$ (۳) $\frac{1}{60}$ (۲) $\frac{1}{15}$ (۱)

- ۱۰۸۳★. با توجه به شکل مقابل، اگر طول کمان AB برابر 3π باشد، آن‌گاه مساحت دایره کدام است؟

- 9π (۲) 16π (۱)
- $\frac{16}{9}\pi$ (۴) $\frac{9}{16}\pi$ (۳)

۱۰۸۴. اگر روی دایره‌ای به شعاع ۵ کیلومتر، مسافت $\frac{25\pi}{3}$ کیلومتر طی شود، زاویهٔ دوران بر حسب درجه کدام است؟

- ۳۰۰ (۴)   ۲۷۵ (۳)   ۲۵۰ (۲)   ۲۳۰ (۱)

- ۱۰۸۵★. چه مدت طول می‌کشد که عقربهٔ دقیقه‌شمار به اندازه $\frac{7\pi}{5}$ رادیان دوران کند؟

- ۴۲ دقیقه (۴)   ۴۸ دقیقه (۳)   ۵۰ دقیقه (۲)   ۵۴ دقیقه (۱)

- ۱۰۸۶★. ابتدا نقطه A روی دایرهٔ مثلثاتی را به اندازه 140° دوران می‌دهیم تا به نقطه B برسیم و سپس نقطه C را به اندازه $\frac{1}{4}$ دور کامل در

جهت حرکت عقربه‌های ساعت دوران می‌دهیم تا به نقطه C برسد. طول کمان BC کدام است؟

- $\frac{5\pi}{18}$ (۴) $\frac{\pi}{3}$ (۳) $\frac{3\pi}{5}$ (۲) $\frac{\pi}{2}$ (۱)

نسبت‌های مثلثاتی زوایای مرزی

۱۰.۸۷☆ حاصل عبارت $\sin^2 30^\circ + \cos^2 30^\circ - \sqrt{3} \tan 60^\circ + 3 \cot 45^\circ - \sin^3 270^\circ - \sin^3 270^\circ$ کدام است؟

۹/۴

۱/۴

-۱/۴

-۳/۴

۲/۴

۳ صفر

۱/۲

-۱/۲

۱۰.۸۸☆ حاصل $\frac{\sin 270^\circ + \cos 180^\circ - \tan 180^\circ}{\sin 90^\circ + \cos 0^\circ - \cot 270^\circ}$ کدام است؟

۲/۴

۳ صفر

۱/۲

-۱/۲

۱۰.۸۹☆ اگر α و β زوایه‌های حاده باشند، حاصل $3\sin 2\alpha - 2\cos 3\beta = 5$ کدام است؟

۳/۴

۵/۴

۱/۲

۲/۴

۱۰.۹۰☆ اگر $\sin(180^\circ + x) + \cos(180^\circ + 2x) + \cos 3x$ باشد، حاصل $\frac{2\sin x + \cos x}{\sin x + 2\cos x} = 2$ کدام است؟

-۱/۴

-۲/۴

۱/۲

۱) صفر

نسبت‌های مثلثاتی زوایای خاص بر حسب رادیان

۱۰.۹۱☆ مقدار عددی عبارت $\cos \frac{3\pi}{2} - \tan 2\pi + \frac{2}{\sqrt{3}} \cot \frac{\pi}{3}$ ، کدام است؟

۴/۳

۲/۳

۱/۲

۲/۳

۷/۹

۲/۹

۷/۹

۵/۳

۱۰.۹۳☆ حاصل عبارت $\tan \frac{\pi}{4} \cot \frac{\pi}{4} + \frac{1}{\cos^2 \frac{\pi}{4}} + \sin^2 \frac{\pi}{3}$ کدام است؟

۴/۴

۳/۳

۱۵/۴

۱۳/۴

۱۰.۹۴☆ مقدار عددی عبارت $\cos^2 \frac{\pi}{4} + 2 \sin \frac{\pi}{4} \cos \frac{\pi}{4} + \sin^2 \frac{\pi}{4} - 2 \cot \frac{\pi}{4}$ کدام است؟

۴/۴

۱/۳

-۱/۲

۲/۱

۱۰.۹۵☆ اگر $\theta \in [0, 2\pi]$ و $\cos 2\theta + \sqrt{2} \sin \frac{\theta}{2} + \sin 3\theta = 1$ باشد، مقدار عددی $\sin \theta$ کدام است؟

۱/۴

۲/۳

-۲/۲

-۱/۱

علامت نسبت‌های مثلثاتی در ۴ ناحیه

۱۰.۹۶☆ چند تا از نامساوی‌های رو به رو صحیح است؟

$$\sin \frac{4\pi}{\gamma} < 0, \cos \frac{6\pi}{\delta} < 0, \tan \frac{11\pi}{\epsilon} < 0, \cot \frac{13\pi}{\lambda} > 0$$

۳/۴

۲/۳

۱/۲

۱) صفر

۱۰.۹۷☆ کدام یک از عبارت‌های زیر، عددی منفی است؟

$$\sin \frac{4\pi}{\gamma} \cos \frac{5\pi}{\delta} < 0, \cos \frac{7\pi}{\delta} + \cot \frac{5\pi}{\gamma} < 0, \sin \frac{3\pi}{\delta} - \tan \frac{7\pi}{\lambda} < 0, \cos \frac{\pi}{\delta} + \sin \frac{4\pi}{\gamma} < 0$$

۴/۴

۳/۳

۲/۲

۱) صفر

شیب خط

۱۰.۹۸☆ خطی که با قسمت مثبت محور x ها زاویه 45° می‌سازد و از نقطه (۱، ۴) می‌گذرد، محور x ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

۳/۴

۵/۳

-۳/۲

-۵/۱

۱۰.۹۹☆ به ازای چه مقداری از a ، خط گذرنده از دو نقطه $\left[\frac{2a-1}{a+1}, \frac{2}{a}\right]$ و $\left[\frac{2}{a+1}, \frac{2}{a}\right]$ با جهت مثبت محور x ها، زاویه 45° می‌سازد؟

۴/۴

۷/۳

۵/۲

۲/۱

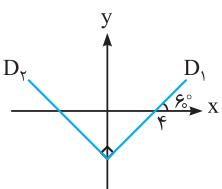
۱۱.۰۰ در شکل مقابل، خط D_2 محور x ها را با کدام طول قطع می‌کند؟

-۹/۲

-۴\sqrt{3}/۴

-۱۲/۱

-۳\sqrt{3}/۳

(سراسری تجربی - ۹۶)

$$\frac{3}{2} \quad (۴)$$

$$\frac{4}{3} \quad (۳)$$

$$-\frac{3}{2} \quad (۲) \quad -\frac{3}{4} \quad (۱)$$

$$\frac{3}{4} \quad (۴)$$

$$\frac{4}{3} \quad (۳)$$

$$-\frac{4}{3} \quad (۲) \quad -\frac{3}{4} \quad (۱)$$

$$\frac{-7\sqrt{2}}{4} \quad (۴)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{4} \quad (۳)$$

$$\frac{-7\sqrt{2}}{8} \quad (۲) \quad \frac{\sqrt{2}}{8} \quad (۱)$$

(۰ < x < $\frac{\pi}{2}$) کدام است؟ $\frac{1 + \cos 2x + \cos 4x}{\sin 2x + \sin 4x}$ باشد، حاصل کسر $\cos x = \frac{1}{3}$

(۰ < x < $\frac{\pi}{2}$) کدام است؟ $\tan x = \frac{\sin x}{1 + \cos x}$ باشد، مقدار $\tan x$ کدام است؟

(۰ < x < $\frac{\pi}{2}$) کدام است؟ $\tan^3 x - 3 \sin x - 2 = 0$ باشد، یکی از جواب‌های معادله

حل معادله مثلثاتی

(سراسری تجربی)

یکی از جواب‌های معادله $\tan^3 x - 3 \sin x - 2 = 0$ کدام است؟

$$\frac{4\pi}{3} \quad (۴)$$

$$\frac{7\pi}{6} \quad (۳)$$

$$\frac{5\pi}{6} \quad (۲)$$

$$\frac{2\pi}{3} \quad (۱)$$

جواب‌های کلی معادله $= 2k\pi + \frac{i\pi}{6} \sin x + 3 \cos(\frac{3\pi}{2} - x) = 1$ است. مجموعه مقادیر i کدام‌اند؟

$$\{1, 5, 7\} \quad (۴)$$

$$\{5\} \quad (۳)$$

$$\{1, 7\} \quad (۲)$$

$$\{1, 5\} \quad (۱)$$

(سراسری تجربی فارج از گشود - ۹۹)

تعداد جواب‌های معادله مثلثاتی $1 = 4 \sin(3x) \cos(3x)$ در بازه $[0, 2\pi]$ کدام است؟

$$5 \quad (۴)$$

$$4 \quad (۳)$$

$$3 \quad (۲)$$

$$2 \quad (۱)$$

(سراسری تجربی - ۹۸)

مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $1 = 4 \sin x \sin(\frac{3\pi}{2} - x)$ در بازه $[0, 2\pi]$ کدام است؟

$$5\pi \quad (۴)$$

$$4\pi \quad (۳)$$

$$3\pi \quad (۲)$$

$$\frac{5\pi}{2} \quad (۱)$$

(برگرفته از کتاب درس)

نمودار تابع $y = \sin 3x$ ، خط $y = -\frac{1}{2}$ را در بازه $[0, \pi]$ در چند نقطه قطع می‌کند؟

$$3 \quad (۴)$$

$$2 \quad (۳)$$

$$1 \quad (۲)$$

$$صفر \quad (۱)$$

(سراسری تجربی - ۹۰)

جواب کلی معادله $\sin(\pi + x) \cos(\frac{\pi}{3} + x) - 2 \sin(\pi - x) + 1 = 0$ به کدام صورت است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

$$k\pi + \frac{\pi}{2} \quad (۴)$$

$$y k \pi + \frac{\pi}{2} \quad (۳)$$

$$y k \pi + \frac{\pi}{6} \quad (۲)$$

$$2k\pi - \frac{\pi}{2} \quad (۱)$$

(سراسری ریاضی - ۸۷)

جواب کلی معادله مثلثاتی $1 = \sin \frac{5\pi}{6} + \sin(\frac{\pi}{2} + x) \sin(\pi + x)$ کدام است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

$$2k\pi + \frac{\pi}{4} \quad (۴)$$

$$2k\pi \pm \frac{\pi}{4} \quad (۳)$$

$$k\pi - \frac{\pi}{4} \quad (۲)$$

$$k\pi + \frac{\pi}{4} \quad (۱)$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $1 = (1 + \cos 2x) \cot(\frac{\pi}{3} + x)$ کدام است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

$$k\pi + \frac{\pi}{6} \quad (۴)$$

$$k\pi + \frac{\pi}{3} \quad (۳)$$

$$k\pi + \frac{\pi}{4} \quad (۲)$$

$$k\pi + \frac{3\pi}{4} \quad (۱)$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $1 = 2 \tan x \cos^3 x$ به کدام صورت است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

(سراسری تجربی فارج از گشود - ۸۶)

$$2k\pi + \frac{\pi}{4} \quad (۴)$$

$$2k\pi - \frac{\pi}{4} \quad (۳)$$

$$k\pi + \frac{\pi}{4} \quad (۲)$$

$$k\pi - \frac{\pi}{4} \quad (۱)$$

(برگرفته از کتاب درس)

$$2k\pi + \frac{2\pi}{3} \quad (۴)$$

$$2k\pi + \frac{5\pi}{6} \quad (۳)$$

$$k\pi + \frac{5\pi}{6} \quad (۲)$$

$$k\pi + \frac{2\pi}{3} \quad (۱)$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $1 = \sin^4 x + \cos^4 x$ به کدام صورت است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

$$\frac{k\pi}{2} \pm \frac{\pi}{3} \quad (۴)$$

$$\frac{k\pi}{2} \pm \frac{\pi}{4} \quad (۳)$$

$$k\pi \pm \frac{\pi}{2} \quad (۲)$$

$$k\pi \pm \frac{\pi}{6} \quad (۱)$$

- ۱۲۹۱.** جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin(2x - \frac{\pi}{4}) = \cos(x + \frac{\pi}{4})$ ، با شرط $x \neq k\pi$ ، کدام است؟ (سراسری تجربی-۹۹)
- (۱) $\frac{2k\pi}{3} + \frac{\pi}{6}$ (۲) $\frac{2k\pi}{3} - \frac{\pi}{6}$ (۳) $\frac{2k\pi}{3}$ (۴) $\frac{k\pi}{3}$
- ۱۲۹۲★.** مجموع تمام جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin 5x + \sin 4x = 1 + \cos \pi$ در بازه $[0, 2\pi]$ کدام است؟ (سراسری تجربی فارج از کشون-۹۲)
- (۱) 11π (۲) 10π (۳) 9π (۴) 8π
- ۱۲۹۳.** مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin 2x + \cos(\frac{\pi}{3} - x) = 0$ در بازه $[0, 2\pi]$ کدام است؟ (سراسری تجربی فارج از کشون-۹۶)
- (۱) 5π (۲) $\frac{9\pi}{2}$ (۳) 4π (۴) $\frac{14\pi}{3}$
- ۱۲۹۴★.** چند مثلث با مساحت $4\sqrt{3}$ و اندازه دو ضلع ۴ و ۶ وجود دارد؟ (برگفته از کتاب درسی)
- (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳
- ۱۲۹۵★.** نمودار تابع $y = 1 - 3\sin(\frac{\pi}{3} - 2x)$ روی بازه $[0, 2\pi]$ در چند نقطه، بیشترین مقدار را دارد و مجموع طول این نقاط کدام است؟
- (۱) $\frac{3\pi}{2}$ (۲) $\frac{3\pi}{2}, 2$ (۳) $\frac{11\pi}{6}, 2$ (۴) $\frac{23\pi}{12}, 3$
- ۱۲۹۶★.** تابع $y = -3\sin(\frac{3\pi}{2}x)$ در بازه $[0, 5]$ در نقطه‌ای با کدام طول، کمترین مقدار را دارد؟
- (۱) $\frac{3}{5}\pi$ (۲) $\frac{4}{3}\pi$ (۳) $\frac{3}{4}\pi$
- ۱۲۹۷★.** نمودار تابع $y = 3\sin(\frac{\pi}{4} - 2x)$ روی بازه $[-\pi, \frac{3\pi}{2}]$ در چند نقطه محور x ها را قطع می‌کند؟
- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱
- ۱۲۹۸★.** مجموع تمام جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin 4x = \sin^4 x - \cos^4 x$ در بازه $[0, \pi]$ ، برابر کدام است؟ (سراسری ریاضی-۹۵)
- (۱) $\frac{11\pi}{3}$ (۲) $\frac{5\pi}{2}$ (۳) $\frac{9\pi}{4}$ (۴) $\frac{7\pi}{4}$
- ۱۲۹۹.** مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin^4 x + \cos^4 x = \frac{1}{2}$ در بازه $[0, 2\pi]$ کدام است؟ (سراسری ریاضی فارج از کشون-۹۸)
- (۱) 4π (۲) $\frac{7\pi}{2}$ (۳) 3π (۴) $\frac{5\pi}{2}$

حل معادله مثلثاتی

- ۱۳۰۰★.** جواب‌های کلی معادله مثلثاتی $4\cos x(\cos x - 2) = -3$ ، کدام است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)
- (۱) $2k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۲) $2k\pi \pm \frac{\pi}{4}$ (۳) $2k\pi \pm \frac{\pi}{2}$ (۴) $2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$
- ۱۳۰۱★.** جواب کلی معادله مثلثاتی $2\sin^2 x = 3\cos x$ به کدام صورت است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)
- (۱) $2k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۲) $k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۳) $k\pi \pm \frac{\pi}{6}$
- ۱۳۰۲★.** نمودار تابع $y = x + 2\cos 3x$ ، خط $y = x + 1$ را با چه طول‌هایی قطع می‌کند؟ ($k \in \mathbb{Z}$)
- (۱) $\frac{2k\pi}{3} \pm \frac{\pi}{9}$ (۲) $\frac{2k\pi}{3} \pm \frac{\pi}{4}$ (۳) $\frac{2k\pi}{3} \pm \frac{\pi}{3}$
- ۱۳۰۳.** نمودار تابع $f(x) = 2\cos((3x - 1)\pi)$ در بازه $(-1, 1)$ ، محور x ها را در چند نقطه قطع می‌کند؟
- (۱) صفر (۲) ۲ (۳) ۴ (۴) ۶
- ۱۳۰۴★.** جواب کلی معادله مثلثاتی $2\sin^2 x - \cos 2x + 1 = 0$ کدام است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)
- (۱) $2k\pi + \frac{\pi}{2}$ (۲) $2k\pi$ (۳) $k\pi + \frac{\pi}{2}$ (۴) $k\pi$
- ۱۳۰۵★.** در معادله مثلثاتی $2\cos^3 x + \cos x = 1$ نقاط پایانی تمام جواب‌ها بر دایره مثلثاتی، رأس‌های کدام شکل هندسی است؟ (سراسری ریاضی فارج از کشون)
- (۱) مثلث متساوی‌الاضلاع (۲) مثلث قائم‌الزاویه (۳) ذوزنقه (۴) مستطیل
- ۱۳۰۶.** جواب کلی معادله مثلثاتی $2\sin(\pi - x) \cdot \cos(\frac{3\pi}{2} + x) + 3\cot x \cdot \sin(\pi + x) = 0$ ($k \in \mathbb{Z}$) کدام است؟
- (۱) $2k\pi \pm \frac{2\pi}{3}$ (۲) $2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۳) $2k\pi + \frac{2\pi}{3}$ (۴) $2k\pi + \frac{\pi}{3}$

(سراسری تجربی - ۹۰)	$(k \in \mathbb{Z})$ کدام است؟ $(\sin x - \tan x) \tan(\frac{3\pi}{4} - x) = \cos \frac{4\pi}{3}$	۱۳۰۷★
$2k\pi \pm \frac{\pi}{2}$ (۴)	$2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۳)	$k\pi + \frac{\pi}{3}$ (۲)
$2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۴)	$k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۳)	$k\pi - \frac{\pi}{6}$ (۱)
(سراسری تجربی - ۹۱)	$(k \in \mathbb{Z})$ کدام است؟ $\sin^2 \frac{5\pi}{6} = \sin(\frac{\pi}{2} + x) \cos(-x)$	۱۳۰۸★
$2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۴)	$k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۳)	$k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۲)	$(k \in \mathbb{Z})$ به کدام صورت است؟ $(1 + \tan^2 x) \cos(\pi + 2x) = 2$	۱۳۰۹
$k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۴)	$k\pi \pm \frac{\pi}{4}$ (۳)	$k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۳)	$(k \in \mathbb{Z})$ کدام است؟ $2\sin^2 x + 3\cos x = 0$	۱۳۱۰★
$k\pi - \frac{\pi}{3}$ (۴)	$2k\pi \pm \frac{5\pi}{6}$ (۳)	$2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۴)	$(k \in \mathbb{Z})$ کدام است؟ $\cos 2x + 2\cos^2 x = 0$	۱۳۱۱★
$k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۴)	$k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۳)	$2k\pi \pm \frac{2\pi}{3}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۵)	$(k \in \mathbb{Z})$ کدام است؟ $\cos 3x + \cos x \neq 0$ ، با شرط $\cos x \neq 0$	۱۳۱۲★
$k\pi + \frac{\pi}{4}$ (۴)	$k\pi - \frac{\pi}{4}$ (۳)	$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۶)	$(k \in \mathbb{Z})$ به کدام صورت است؟ $\sin^2 x - \cos^2 x = \sin(\frac{3\pi}{2} + x)$	۱۳۱۳★
$2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۴)	$2k\pi + \frac{\pi}{3}$ (۳)	$\frac{k\pi}{3}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۷)	$(k \in \mathbb{Z})$ به کدام صورت است؟ $\sin^2 x - \cos^2 x = \sin^2 \frac{5\pi}{6}$	۱۳۱۴★
$k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۴)	$k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۳)	$2k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۸)	$(k \in \mathbb{Z})$ کدام است؟ $\cos 2x - 5\cos x + 4 = 0$	۱۳۱۵★
$2k\pi$ (۴)	$2k\pi \pm \frac{\pi}{6}$ (۳)	$2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ (۲)
(برگرفته از کتاب درسی)	معادله $\sin 2x + \sqrt{2} \cos x = 0$ در بازه $[-\pi, \pi]$ چند جواب دارد؟	۱۳۱۶
۶ (۴)	۵ (۳)	۴ (۲)
(برگرفته از کتاب درسی)	مجموع جواب‌های معادله $\cos 3x - \sin x = 0$ در بازه $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ کدام است؟	۱۳۱۷
$-\frac{5\pi}{8}$ (۴)	$-\frac{3\pi}{8}$ (۳)	$-\frac{\pi}{2}$ (۲)
(برگرفته از کتاب درسی)	مجموع جواب‌های معادله $2\sin 2x + \sin 4x = 0$ در بازه $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ کدام است؟	۱۳۱۸
5π (۴)	4π (۳)	3π (۲)
(برگرفته از کتاب درسی)	معادله $1 + \sin 2x + \cos 2x = 0$ در بازه $(0, 2\pi)$ چند جواب دارد؟	۱۳۱۹
۴ (۴)	۳ (۳)	۲ (۲)
(برگرفته از کتاب درسی)	مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin x + \cos x + \sin x \cos x + 1 = 0$ در بازه $[-\pi, 2\pi]$ کدام است؟	۱۳۲۰
$-\frac{\pi}{2}$ (۴)	$-\pi$ (۳)	π (۲)
(سراسری تجربی - ۹۱)	نمودار تابع $y = -4 \cos(\frac{\pi}{4} - 3\pi x)$ ، روی بازه $[-1, 1]$ در چند نقطه بیشترین مقدار را دارد؟	۱۳۲۱★
۴ (۴)	۲ (۳)	۱ (۲)
(سراسری تجربی - ۹۲)	نمودار تابع $y = 5 \cos(\frac{3\pi}{4} - \pi x)$ روی بازه $[1, 2]$ در چند نقطه کمترین مقدار را دارد؟	۱۳۲۲★
۱ (۴)	۲ (۳)	۴ (۲)

نمودار تابع $y = -2 \cos(\frac{\pi}{3}x - 3)$ در بازه $[-\pi, \pi]$ ، محور x ها را در چند نقطه قطع می‌کند؟

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

(سراسری ریاضی فارج از کشیده-۹۶)

$$2k\pi \pm \frac{\pi}{6}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی ($k \in \mathbb{Z}$) $2\cos 2x = \cot x (\sin x + \tan x)$ کدام است؟

(۳)

$$k\pi \pm \frac{\pi}{3}$$

$$k\pi - \frac{\pi}{3}$$

در معادله مثلثاتی $\sin 2x(\sin x + \cos x) = \cos 2x(\cos x - \sin x)$ کدام است؟

(سراسری تجربی فارج از کشیده-۹۳)

$$\frac{7\pi}{4}$$

$$\frac{3\pi}{2}$$

$$\frac{5\pi}{4}$$

$$\frac{3\pi}{4}$$

بر روی دایره مثلثاتی، رأس‌های کدام چندضلعی است؟

(سراسری ریاضی فارج از کشیده-۹۱)

مثلث متساوی الساقین

مثلث قائم‌الزاویه

مستطیل

مربع

(سراسری تجربی فارج از کشیده-۹۷)

$$\frac{(2k+1)\pi}{5}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $\sin 3x + \sin 2x = 0$ کدام است؟

$$k\pi + \frac{\pi}{5}$$

$$\frac{2k\pi}{5}$$

$$\frac{k\pi}{5}$$

یکی از جواب‌های کلی معادله مثلثاتی $\frac{1 - \cos 2x}{\sin x} = \sqrt{3}$ کدام است؟

$$2k\pi + \frac{5\pi}{6}$$

$$k\pi + \frac{3\pi}{4}$$

$$k\pi + \frac{7\pi}{6}$$

(سراسری تجربی-۹۳)

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{4}$$

$$2k\pi \pm \frac{3\pi}{4}$$

$$2k\pi \pm \frac{\pi}{4}$$

$$k\pi + \frac{\pi}{4}$$

حل معادله مثلثاتی

جواب کلی معادله مثلثاتی $\tan x \tan 3x = 1$ کدام است؟

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{3\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{4}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $2 \sin^3 x - \sin 4x = 1$ کدام است؟

$$k\pi - \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{8}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $2 \cos x (\cos x - \sin x) = 1$ به کدام صورت است؟

$$k\pi - \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{8}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $2 \cos^3 x + 2 \sin x \cos x = 1$ به کدام صورت است؟

$$k\pi - \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}$$

$$\frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{8}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $\frac{1 - \cos 2x}{\sin 2x} = \sqrt{3}$ به کدام صورت است؟

$$k\pi + \frac{5\pi}{6}$$

$$2k\pi + \frac{\pi}{3}$$

$$2k\pi + \frac{5\pi}{6}$$

(سراسری ریاضی-۸۶)

$$k\pi + \frac{\pi}{3}$$

جواب کلی معادله مثلثاتی $\frac{2 \tan x}{1 - \tan^2 x} = \sqrt{3}$ به کدام صورت است؟

$$k\pi - \frac{\pi}{6}$$

$$k\pi + \frac{\pi}{6}$$

$$\frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{6}$$

$$\frac{k\pi}{2} - \frac{\pi}{6}$$

اگر $\tan x + \cot x = k - 1$ tan $x + \cot x$ برای آن‌گاه حدود k باشد، کدام است؟

$$k < -\frac{1}{2}$$

$$k > 2$$

$$k \leq -1 \text{ یا } k \geq 3$$

$$-1 < k < 3$$

(سراسری تجربی فارج از کشیده-۹۱)

مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $\cot \frac{x}{3} - \tan \frac{x}{3} = 2\sqrt{3}$ در بازه $(0, 2\pi)$ کدام است؟

$$\frac{11\pi}{3}$$

$$\frac{7\pi}{3}$$

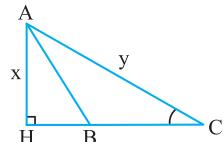
$$2\pi$$

$$\frac{4\pi}{3}$$

مثلثات

پاسخ
فصل

۱۰۲۰

طول ضلع AH را برابر x و طول
ضلع AC را برابر y در نظر می‌گیریم:

$$\sin C = \frac{AH}{AC} = \frac{x}{y}$$

$$AHC : AH^2 + HC^2 = AC^2 \Rightarrow (x)^2 + y^2 = (y)^2$$

$$\Rightarrow 16k^2 - 25k^2 = 81 \Rightarrow 144k^2 = 81 \Rightarrow k^2 = \frac{81}{144}$$

$$\Rightarrow k = \frac{9}{12} = \frac{3}{4} \Rightarrow x = 5k = 5 \times \frac{3}{4} = \frac{15}{4}$$

۱۰۲۱

در مثلث قائم‌الزاویه AHC (با توجه به شکل صورت سوال)، داریم:

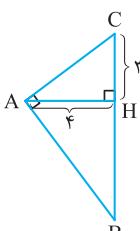
$$\cot C = \frac{CH}{AH} = \frac{\sqrt{5}}{2} \Rightarrow CH = \sqrt{5}k, AH = 2k$$

$$AHC : AC^2 = AH^2 + CH^2 \Rightarrow 4^2 + 3^2 = 5k^2 + 4k^2 = 9k^2$$

$$\Rightarrow 9k^2 = 9k^2 \Rightarrow k^2 = 9 \Rightarrow k = 3$$

$$\Rightarrow AH = 2k = 6$$

۱۰۲۲

$$\begin{aligned} AHC : AC^2 &= AH^2 + HC^2 \\ &\Rightarrow AC^2 = 4^2 + 3^2 = 25 \Rightarrow AC = 5 \end{aligned}$$

در مثلث قائم‌الزاویه ABC ، دو زاویه B و C متمم یکدیگرند

$$\cos B = \sin C = \frac{AH}{AC} = \frac{4}{5}$$

۱۰۲۳

مثلث ABC قائم‌الزاویه نیست
(تساوی) $a^2 = b^2 + c^2$ برقرار نیست)
پس با رسم یک ارتفاع، مثلث قائم‌الزاویه‌ای
به وجود می‌آوریم. با رسم ارتفاع AH و در
مثلث قائم‌الزاویه AHC ، داریم:

$$\cos C = \frac{CH}{AC} = \frac{9-x}{6}$$

برای بدست آوردن مقدار x از قضیه فیثاغورس در دو مثلث قائم‌الزاویه

$$AH^2 = AC^2 - CH^2, AH^2 = AB^2 - BH^2$$

$$\Rightarrow AC^2 - CH^2 = AB^2 - BH^2 \Rightarrow 6^2 - (9-x)^2 = (3\sqrt{3})^2 - x^2$$

$$\Rightarrow 36 - (81 - 18x + x^2) = 27 - x^2$$

$$\Rightarrow -45 + 18x - x^2 = 27 - x^2 \Rightarrow 18x = 45 + 27 = 72$$

$$\Rightarrow x = \frac{72}{18} = 4 \Rightarrow \cos C = \frac{9-x}{6} = \frac{9-4}{6} = \frac{5}{6}$$

۱۰۲۴

۱۰۱۶

نکته: در مثلث قائم‌الزاویه $\triangle ABC$ ، ($\hat{A} = 90^\circ$)

نسبت‌های مثلثاتی زاویه حاده B به صورت زیر

تعريف می‌شوند: $\sin B = \frac{b}{c}, \cos B = \frac{c}{a}, \tan B = \frac{b}{c}, \cot B = \frac{c}{b}$

در مثلث قائم‌الزاویه ABC ($\hat{A} = 90^\circ$), داریم:

$$\tan B = \frac{b}{c} = \sqrt{2} \Rightarrow b = \sqrt{2}c, a = 3\sqrt{3}$$

$$a^2 = b^2 + c^2 \Rightarrow (\sqrt{2}c)^2 = (\sqrt{2}c)^2 + c^2$$

$$\Rightarrow 27 = 2c^2 + c^2 \Rightarrow 3c^2 = 27 \Rightarrow c^2 = 9 \Rightarrow c = 3$$

۱۰۱۷

با توجه به شکل، مقدار $\sin B$ با مقدار $\frac{AC}{BC}$ برابر است، بنابراین:

$$\sin B = \frac{AC}{BC} = \frac{15}{17}$$

برای حل تست، می‌توان 15 و 17 در نظر گرفت. بنابر قضیه
فیثاغورس داریم:

$$AB^2 = BC^2 - AC^2 = 17^2 - 15^2 = (17+15)(17-15)$$

$$= 2 \times 32 = 64 \Rightarrow AB = 8$$

$$\Rightarrow \cos B + \sin C = \frac{AB}{BC} + \frac{AB}{BC} = \frac{2AB}{BC} = \frac{2 \times 8}{17} = \frac{16}{17}$$

۱۰۱۸

بنابر قضیه فیثاغورس داریم:

$$a = \sqrt{3}, b = \sqrt{5}, c = \sqrt{8}$$

$$b^2 = a^2 + c^2 = (\sqrt{3})^2 + (\sqrt{5})^2 = 3 + 5 = 8 \Rightarrow b = \sqrt{8}$$

$$\sin A = \frac{a}{b} = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{8}}$$

$$\cot A = \frac{c}{a} = \frac{\sqrt{5}}{\sqrt{3}}$$

$$\sin^2 A + \cot^2 A = \left(\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{8}}\right)^2 + \left(\frac{\sqrt{5}}{\sqrt{3}}\right)^2 = \frac{3}{8} + \frac{5}{3} = \frac{9+40}{24} = \frac{49}{24}$$

۱۰۱۹

$$\cos C = \frac{AC}{BC} \Rightarrow \frac{4}{5} = \frac{24}{BC} \Rightarrow BC = \frac{24 \times 5}{4} = 30$$

$$BC^2 = AB^2 + AC^2 \Rightarrow 30^2 = AB^2 + 24^2$$

$$\Rightarrow AB^2 = 900 - 576 = 324 \Rightarrow AB = 18$$

محیط مثلث $= AC + AB + BC = 24 + 18 + 30 = 72$

تست‌های کنکور سراسری ۱۴۰۰

- (سراسری-۱۴۰۰) فرض کنید $a = \sqrt[4]{\sqrt{6} - 2}$ و $b = \sqrt[4]{\sqrt{6} + 2}$. مقدار $(a^2 + b^2 - 2ab)^2(a^2 + b^2 + 2ab)^2$ کدام است؟ **۲۸۳۴**
- ۱۶(۲ - $\sqrt{3}$) (۴)   ۱۶(۲ + $\sqrt{3}$) (۳)   ۴(۲ - $\sqrt{3}$) (۲)   ۴(۲ + $\sqrt{3}$) (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) فرض کنید x_1 و x_2 جواب‌های معادله $\sqrt[3]{x^3} + \frac{1}{\sqrt[3]{x^3}} + 1 = 2\sqrt[3]{x}$ باشند، مقدار $x_1 + x_2$ کدام است؟ **۲۸۳۵**
- ۲ (۴)   ۱ (۳)   ۲) صفر   -۱ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) فرض کنید x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $x^2 - 5 = 0$ باشند، $\frac{1}{(x_1+1)^3} + \frac{1}{(x_2+1)^3}$ کدام معادله هستند؟ **۲۸۳۶**
- $125x^2 + 12x = 1$ (۴) $125x^2 = 12x + 1$ (۳) $125x^2 = 16x + 1$ (۲) $125x^2 + 16x = 1$ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) اگر $f(x) = 16 \cos^3(3x) \cos^3(5x) \cos^3(12x) \cos^3(24x)$ باشد، مقدار $f(\frac{\pi}{36})$ کدام است؟ **۲۸۳۷**
- $\frac{6+3\sqrt{3}}{16}$ (۴) $\frac{6+\sqrt{3}}{16}$ (۳) $\frac{6-\sqrt{3}}{16}$ (۲) $\frac{6-3\sqrt{3}}{16}$ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) اگر زاویه α در ناحیه سوم مثلثاتی و $\tan(\alpha) = \frac{\cos(2\alpha - \frac{\pi}{2}) + \cos(\alpha + \pi)}{\cot(2\alpha)}$ باشد، مقدار $\frac{3}{4}$ کدام است؟ **۲۸۳۸**
- $-\frac{1056}{175}$ (۴) $\frac{96}{175}$ (۳) $\frac{1056}{175}$ (۲) $-\frac{96}{175}$ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) تعداد جواب‌های معادله مثلثاتی $\cos^3(x) - \sin^3(x) \cos(3x) = 1$ در فاصله $[0, 2\pi]$ کدام است؟ **۲۸۳۹**
- ۶ (۴)   ۵ (۳)   ۳ (۲)   ۱ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) دامنه تابع با ضابطه $f(x) = \frac{\log_f(x^2 - x - 2)}{\sqrt{x^2 - 1} + 1}$ کدام است؟ **۲۸۴۰**
- $(-\infty, -2) \cup (1, +\infty)$ (۳) $(-1, 2) \cup (2, +\infty)$ (۲) $(-\infty, -1) \cup (2, +\infty)$ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) نمودار تابع $y = 2|3x| - 1$ به ازای $x < -\frac{1}{2}$ کدام است؟ **۲۸۴۱**
-
- (سراسری-۱۴۰۰) فاصله نقطه تلاقی منحنی‌های $x = \sqrt{y+3} - \sqrt{y-3}$ و $2y = x^2$ با مبدأ مختصات، کدام است؟ **۲۸۴۲**
- $\sqrt{15}$ (۴) $2\sqrt{3}$ (۳) $\sqrt{6}$ (۲) $\sqrt{2}$ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) اگر $\frac{3^x + 3^{x+1} + 3^{x+2} + 3^{x+3} + 3^{x+4} + 3^{x+5}}{3^{x-2} + 3^{x-1} + 3^x + 3^{x+1} + 3^{x+2} + 3^{x+3}} = 52$ باشد، مقدار x کدام است؟ **۲۸۴۳**
- ۴ (۴)   ۳ (۳)   ۲ (۲)   ۱ (۱)
- (سراسری-۱۴۰۰) نمودار تابع $y = 2^{\sin x}$ را ابتدا به اندازه $\frac{\pi}{2}$ در امتداد محور x ها در جهت مثبت و سپس $\frac{3}{2}$ در امتداد محور y ها در جهت منفی انتقال می‌دهیم. تعداد محل تقاطع نمودار حاصل با محور x ها در فاصله $[0, \pi]$ کدام است؟ **۲۸۴۴**
- ۴ (۴)   ۲ (۳)   ۱) صفر
- (سراسری-۱۴۰۰) اگر نساوی $\log_x y - 2 \log_y x = 1$ به ازای $x, y > 1$ برقرار باشد، کدام تساوی درست است؟ **۲۸۴۵**
- $xy = 2$ (۴) $y = \sqrt{x}$ (۳) $y = x^3$ (۲) $y = x^2$ (۱)

(سراسری-۱۴۰۰)	$\lim_{x \rightarrow +\infty} \sqrt{x} \left(\sqrt{\frac{1}{x+1} + \frac{1}{x}} - \sqrt{\frac{1}{x^2} - \frac{1}{x^2+1}} \right)$ کدام است؟	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	۱ (۲)	۱) صفر
(سراسری-۱۴۰۰)	$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{6}} [2\sin x - 1]$ کدام است؟ ( ) نماد جزء صحیح است.	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	۱ (۳)	-۱) ۱
(سراسری-۱۴۰۰)	۴) وجود ندارد.	۱ (۳)	۲) صفر	-۱) ۱
(سراسری-۱۴۰۰)	قرینه نمودار تابع $y = 2 + \sqrt{x-1}$ را نسبت به خط $x = y$ رسم کرده و سپس نمودار حاصل را ۲ واحد در جهت مثبت محور x ها و ۳ واحد در جهت منفی محور y ها انتقال می‌دهیم و آن را $y = g(x)$ می‌نامیم. مقدار (۴) $g'(x)$ کدام است؟	-۴ (۴)	-۲ (۳)	-۳ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	$f(x) = 1 - x^2$ و $g(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$. تعداد نقاط ناپیوستگی تابع gof ، کدام است؟	۳ (۴)	۲ (۳)	۱ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۱) صفر			
(سراسری-۱۴۰۰)	$f(x) = \frac{x^2}{x^2 - 1}$ کدام است؟	۵ (۴)	۴ (۳)	۳ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۲) ۱			
(سراسری-۱۴۰۰)	۳) قرینه نقطه A واقع بر سهمی $x^3 = x$ را نسبت به نیمساز ناحیه اول و سوم صفحه مختصات تعیین کرده و آن را A' می‌نامیم. اگر طول نقطه A بین دو طول متواالی از محل بر تقاطع تابع f با خط نیمساز مورد نظر باشد، ماکزیمم طول پاره خط AA' کدام است؟	$\frac{\sqrt{2}}{8}$	$\frac{\sqrt{2}}{4}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$
(سراسری-۱۴۰۰)	۱) $\sqrt{2}$			
(سراسری-۱۴۰۰)	۴) فرض کنید $1 + x^2 + \frac{1}{x^2} = (x[x^2 + \frac{1}{x^2}])^2 = 128\sqrt{2}$. مقدار مشتق تابع $fog(x) = \frac{1}{\sqrt{x^2 - 1}}$ در $x = \sqrt{8}$ چند برابر است؟	۴ (۴)	۲ (۳)	۱ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۱) ۱۲۸			
(سراسری-۱۴۰۰)	۲) شرط $b + c = a$ کدام است؟	۴ (۴)	۲ (۳)	-۴ (۱)
(سراسری-۱۴۰۰)	۳) $f(x) = \begin{cases} g(x) & x \geq k \\ g'(x) & x < k \end{cases}$ باشد. اگر f یک تابع مشتق پذیر باشد، حداقل مقدار k به	۳ (۴)	۱ (۲)	$\frac{3}{4}$ (۱)
(سراسری-۱۴۰۰)	۴) حداقل مساحت جانبی استوانه‌ای که درون یک کره به شعاع $\sqrt{2}$ محاط می‌شود، کدام است؟	$\frac{512\pi}{3}$	$\frac{256\pi}{3}$	64π (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۱) 32π			
(سراسری-۱۴۰۰)	۲) احتمال این که یک دانش‌آموز در یک امتحان نمره قبولی بگیرد $\frac{9}{10}$ و در دو امتحان متواالی نمره قبولی بگیرد $\frac{8}{10}$ است. اگر دانش‌آموز در امتحان دوم موفق باشد، احتمال این که امتحان قبلی نیز موفق شده باشد، کدام است؟	۱۸ (۴)	۱۶ (۳)	۱۵ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۳) $\frac{45}{47}$	$\frac{17}{18}$	$\frac{85}{94}$	$\frac{8}{9}$ (۱)
(سراسری-۱۴۰۰)	۴) فرض کنید $\{9, \dots, 9, a, b, c \in \{1, 2, \dots, 9\}$ می‌توان تشکیل داد، به طوری که مجموع ریشه‌های هر معادله از حاصل ضرب ریشه‌های همان معادله، دو واحد بیشتر باشد؟	۱۸ (۴)	۱۶ (۳)	۱۵ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۱) ۱۴			
(سراسری-۱۴۰۰)	۲) در یک جلسه آموزشی، میزگردی شامل ۴ دانش‌آموز کلاس پایه یازدهم و ۴ دانش‌آموز کلاس پایه دوازدهم تشکیل شده است. به چند حالت دانش‌آموزان در صندلی‌ها بنشینند، به طوری که در کنار هر دانش‌آموزی، دانش‌آموز هم پایه قرار نگیرد؟	۱۱۵۲ (۴)	۲۷۶ (۳)	۲۸۸ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۳) ۱۴۴			
(سراسری-۱۴۰۰)	۴) با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی می‌سازیم، که در آن رقم تکراری به کار نرفته باشد، یک عضو از مجموعه فوق انتخاب می‌کنیم. احتمال این که عضو انتخاب شده بر ۴ بخش پذیر باشد، کدام است؟	$\frac{1}{4}$	$\frac{3}{7}$	$\frac{4}{7}$ (۲)
(سراسری-۱۴۰۰)	۱) $\frac{13}{21}$			

. ۲۸۵۹. شب نیم خطی با نقطه شروع A(۲, ۴) برابر ۳ است. مستطیل ABCD را چنان می‌سازیم، که نقطه B روی نیم خط فوق و رأس سوم (سراسری - ۱۴۰۰) آن (-۳, -۱) باشد، محیط مستطیل، کدام است؟

۳۷۱۰ (۴)

۶۷۱۰ (۳)

۱۸ (۲)

۲۴ (۱)

. ۲۸۶۰. نقطه H(۲, ۱) را روی خط $3x - y = 5$ در نظر بگیرید. مثلث متساوی‌الاضلاع ABC را با ارتفاع AH می‌سازیم، به طوری که محیط (سراسری - ۱۴۰۰) مثلث $\sqrt{27}$ واحد باشد، مختصات یک رأس A، کدام است؟

(- $\frac{1}{2}$, $\frac{11}{6}$) (۴)

(\frac{1}{2}, \frac{3}{2}) (۳)

(\frac{13}{2}, -\frac{1}{2}) (۲)

(\frac{7}{2}, \frac{1}{2}) (۱)

. ۲۸۶۱. دایره‌های $x^2 + y^2 + 2x = 3$ و $x^2 + y^2 + 2y = 3$ متقاطع‌اند. معادله وتر مشترک این دو دایره، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

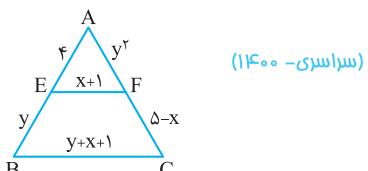
x = 1 - y (۴)

x = -y (۳)

x = 1 + y (۲)

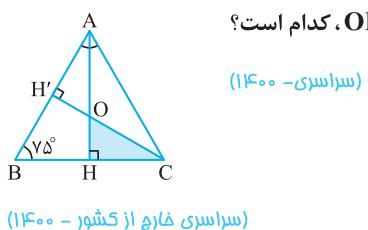
x = y (۱)

. ۲۸۶۲. در شکل مقابل مثلث BC موازی EF است. مقدار $2x - y$ ، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

(سراسری - ۱۴۰۰)

. ۲۸۶۳. در شکل مقابل مثلث ABC متساوی‌الساقین و طول ساق AC برابر ۶ است. مساحت مثلث OHC، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

(سراسری - ۱۴۰۰)

\frac{4}{3} (۲)

\frac{9}{7+4\sqrt{3}} (۴)

-۴ (۱)

-۲ (۲)

۲ (۳)

۴ (۴)

\frac{2}{3} (۱)

\frac{18}{7+4\sqrt{3}} (۳)

. ۲۸۶۴. فرض کنید a و $\frac{1}{a} + \sqrt{2}$ ریشه‌های معادله $4x^2 - x - 1 = 0$ باشند. ریشه‌های کدام معادله $(a + \frac{1}{a} + \sqrt{2})x^2 - (a + \frac{1}{a} - \sqrt{2})x - a = 0$ ، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

۴۹ (۴)

۲۵ (۳)

۱۶ (۲)

۹ (۱)

. ۲۸۶۵. مجموع پول علی و اکرم ۱۰۰ تومان است. اگر علی ۱۰ تومان از پولش را به اکرم بدهد، آن‌گاه حاصل ضرب پول‌های باقی‌مانده آن‌ها (سراسری - ۱۴۰۰) تومان خواهد شد. پول اولیه اکرم، کدام است؟

۹۱ (۴)

۸۵ (۳)

۱۵ (۲)

۹ (۱)

. ۲۸۶۶. فرض کنید x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $4x^2 - x - 1 = 0$ باشند. ریشه‌های کدام معادله $4x^2 + 5x + \frac{1}{x_1} + \frac{1}{x_2}$ ، است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

(سراسری - ۱۴۰۰)

4x^2 + 5x = 221 (۲)

4x^2 = 5x + 221 (۱)

4x^2 + 5x = 197 (۴)

4x^2 = 5x + 197 (۳)

. ۲۸۶۷. اگر $f(x) = 32\cos^{\frac{\pi}{12}}(x)\cos^{\frac{\pi}{12}}(2x)\cos^{\frac{\pi}{12}}(4x)\cos^{\frac{\pi}{12}}(8x)\cos^{\frac{\pi}{12}}(16x)$ باشد، مقدار $f(\frac{\pi}{12})$ ، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

\frac{6-\sqrt{27}}{32} (۴)

\frac{6-\sqrt{27}}{16} (۳)

\frac{6+\sqrt{27}}{16} (۲)

\frac{6+\sqrt{27}}{32} (۱)

. ۲۸۶۸. فرض کنید زاویه α در ناحیه چهارم مثلثاتی $\frac{\pi}{2} < \alpha < \pi$ باشد. حاصل عبارت $\cos(\alpha) = \frac{\sin(\alpha + \frac{\pi}{2}) - \sin(\alpha - \pi)}{|\tan^2(\alpha) - 1|}$ ، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

-\frac{4(2+\sqrt{5})}{3} (۴)

\frac{4(2-\sqrt{5})}{3} (۳)

\frac{4(-2+\sqrt{5})}{3} (۲)

\frac{4(2+\sqrt{5})}{3} (۱)

. ۲۸۶۹. تعداد جواب‌های معادله مثلثاتی $-2\sin^2(x) + 2\cos(3x) = 0$ در فاصله $[-\pi, \pi]$ ، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

۷ (۴)

۵ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

. ۲۸۷۰. دامنه تابع با ضابطه $f(x) = \log_{\frac{1}{2}}(|x^2 - 2| - x)$ ، کدام است؟ (سراسری - ۱۴۰۰)

(-\infty, 0) \cup (0, +\infty) (۴)

[-1, 1] \cup (\sqrt{2}, +\infty) (۳)

(-\infty, 1) \cup (\sqrt{2}, +\infty) (۲)

(-\infty, -\sqrt{2}) \cup (2, +\infty) (۱)

. ۲۸۷۱. تابع متناوب $f(x) = \begin{cases} x & 0 \leq x \leq 1 \\ 2-x & 1 < x \leq 2 \end{cases}$ را که دوره تناوب آن ۲ است، در نظر بگیرید. مساحت ناحیه محصور به منحنی f و محور x ها (سراسری - ۱۴۰۰) در بازه $[-\frac{1}{2}, \frac{3}{2}]$ ، کدام است؟

۴ (۴)

۳/۵ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۲۸۷۲. فرض کنید M نقطه تلاقی منحنی $y = \sqrt{x+3}$ با تابع وارون خود باشد، فاصله نقطه M از مبدأ مختصات، کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) $2\sqrt{2}$

(۳) ۳

(۲) $\sqrt{2}$

(۱) $\frac{\sqrt{2}}{2}$

۲۸۷۳. از بالای یک ساختمان به ارتفاع ۶ متر توپی را به زمین پرتاب می‌کنیم. توپ پس از هر بار برخورد به زمین به اندازه $8/9$ ارتفاع قبلی از زمین به صورت قائم بلند می‌شود. پس از صد بار برخورد به زمین، در مجموع، توپ تقریباً چند متر بالا و پایین رفته است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) ۶۶

(۳) ۶۰

(۲) ۵۷

(۱) ۵۴

۲۸۷۴. تابع $y = 2^{x+|x|}$ را ۳ واحد در امتداد محور x ها در جهت منفی و سپس در امتداد محور y ها ۲ واحد در جهت منفی انتقال می‌دهیم. منحنی حاصل، محور x ها را با کدام طول، قطع می‌کند؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) $\frac{7}{2}$

(۳) $\frac{5}{2}$

(۲) $-\frac{3}{2}$

(۱) $-\frac{5}{2}$

۲۸۷۵. اگر در معادله $2 \log_x a + \log_a \sqrt{x} = 2$ ، مقدار x برابر ۹ باشد، مقدار a کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) ۹

(۳) ۳

(۲) $\frac{1}{3}$

(۱) $\frac{1}{9}$

۲۸۷۶. مقدار $\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{\sqrt{x^4 - x^2 + 1} + \sqrt{x^2 + 1} - x^2}{x}$ کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

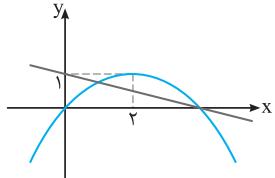
(۴) -۱

(۳) صفر

(۲) ۱

(۱) $\frac{2}{3}$

۲۸۷۷. نمودار تابع سهیمی f و خط راست g در شکل زیر داده شده است. مقدار $\lim_{x \rightarrow 4^-} \frac{f(x) + g(x)}{4-x}$ کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) $-\frac{5}{4}$

(۳) $-\frac{3}{2}$

(۲) $\frac{5}{4}$

(۱) $-\frac{3}{2}$

۲۸۷۸. تابع با ضابطه $f(x) = \frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x-1}}$ را در نظر بگیرید. شیب خط مماس بر منحنی $(x^{-1})^f$ در نقطه‌ای به طول ۲ واقع بر آن، کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) ۱۲ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۳) ۸

(۲) -۸

(۱) -۱۲

۲۸۷۹. فرض کنید $(x^2 - x^3)^{f(g(x))}$ تعداد نقاط ناپیوستگی تابع $g(x) = \begin{cases} 1 & x > 0 \\ 0 & x = 0 \\ -1 & x < 0 \end{cases}$ ، کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) ۳

(۳) ۲

(۲) ۱

(۱) صفر

۲۸۸۰. مینیمم مطلق تابع $f(x) = |x^3 - x^2|$ در بازه $[-1/5, \sqrt{3}]$ کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) $-\frac{9}{8}$

(۳) $-\sqrt{3}$

(۲) -۲

(۱) $-\frac{9}{4}$

۲۸۸۱. قرینه نقطه A واقع بر منحنی $f(x) = \sqrt[3]{-x}$ را در دامنه $[0, 1]$ نسبت به نیمساز ناحیه دوم و چهارم صفحه مختصات تعیین و آن را A' می‌نامیم. ماکزیمم طول پاره خط AA' کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) $\frac{4}{3\sqrt{2}}$

(۳) $\frac{2}{3\sqrt{2}}$

(۲) $\frac{4}{3\sqrt{6}}$

(۱) $\frac{2}{3\sqrt{6}}$

۲۸۸۲. فرض کنید $f(x) = (x[x])^{\frac{1}{\sqrt{x^2-1}}}$ و $g(x) = \frac{\sqrt{5}}{2}$. مقدار مشتق چپ تابع fog در $x = -48\sqrt{5}$ است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) ۸ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۳) ۴

(۲) ۲

(۱) ۱

۲۸۸۳. فرض کنید $f(x) = \begin{cases} g(x) & x \leq 2 \\ g'(x) & x > 2 \end{cases}$ اگر $g(x) = ax^3 + \Delta x + b$ ، کدام است؟ (سراسری فارج از کشیور - ۱۴۰۰)

(۴) $\frac{15}{2}$

(۳) $\frac{5}{2}$

(۲) $-\frac{5}{2}$

(۱) $-\frac{15}{2}$

(سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

. ۲۸۸۴. کوتاه‌ترین فاصله سهمی $x^2 + y^2 = 4x$ ، کدام است؟

۳ (۴)

 $2\sqrt{2}$ (۳) $\frac{3}{2}$ (۲) $\sqrt{2}$ (۱)

. ۲۸۸۵. احتمال متولد شدن یک خرگوش نر در یک نسل در اولین دوره بارداری مادر، ۷۰ درصد و احتمال متولد شدن دو خرگوش نر در دو بار متوالی زایمان ۶۰ درصد است. اگر دومین فرزند خرگوش، نر باشد، احتمال آن که در زایمان قبلی خرگوش نر به دنیا آمده باشد، کدام است؟
 (فرض بر این است که در هر دوره فقط یک تولد صورت می‌گیرد).
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

 $\frac{6}{7}$ (۴) $\frac{7}{10}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۲) $\frac{20}{27}$ (۱)

. ۲۸۸۶. فرض کنید $\{9, \dots, 9, a, b, c \in \{1, 2, \dots, 9\}$ ، چند معادله درجه دوم به صورت $ax^2 + bx - c = 0$ می‌توان نوشت که فاصله حاصل ضرب ریشه‌های هر معادله با جمع ریشه‌های آن معادله، دو واحد باشد؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

۳۶ (۴)

۳۲ (۳)

۲۸ (۲)

۲۴ (۱)

. ۲۸۸۷. به چند طریق ۳ بازیکن فوتبال، ۲ بازیکن والیبال و ۳ شناگر دور یک میز بشینند، به طوری که افراد هم تیمی کنار هم باشند؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

۱۴۴ (۲)

۴۳۲ (۴)

۷۲ (۱)

۲۱۶ (۳)

. ۲۸۸۸. با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ زیرمجموعه‌ای از اعداد طبیعی می‌سازیم، که در هر عضو آن، رقم تکراری به کار نرفته باشد. یک عضو از مجموعه فوق انتخاب می‌کنیم. احتمال این که عضو انتخاب شده بر ۳ بخش پذیر باشد، کدام است؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

 $\frac{177}{325}$ (۴) $\frac{168}{325}$ (۳) $\frac{67}{205}$ (۲) $\frac{66}{205}$ (۱)

. ۲۸۸۹. سهمی $y = -x^2 + 2x + 1$ ، خط راست گذرا از نقطه (۱،۰) و با عرض از مبدأ -۱ را در نقاط A و B قطع می‌کند. اگر M وسط پاره خط AB باشد، فاصله رأس سهمی از نقطه M، کدام مضرب $\sqrt{26}$ است؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

 $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳) $\sqrt{2}$ (۲)

۲ (۱)

. ۲۸۹۰. نقاط A، B، C و D روی خط $7x + 2y = 0$ قرار دارند. مثلث متساوی الساقین ABC را چنان می‌سازیم که اندازه میانه AM برابر $5\sqrt{5}$ واحد و BC قاعده مثلث باشد. طول مختصات یک رأس A، کدام است؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

-۸ (۴)

-۵ (۳)

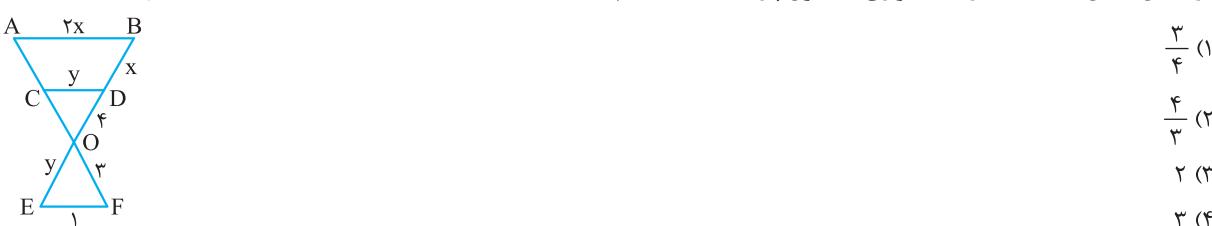
-۲ (۲)

۵ (۱)

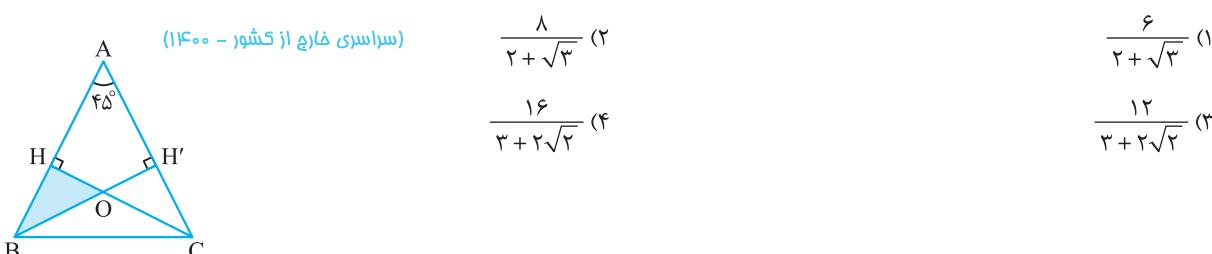
. ۲۸۹۱. دایره $3x^2 + 2y^2 = 0$ مفروض است. معادله دایره‌ای که با دایره قبلی مماس داخل بوده و از نقطه (۰،-۳) گذشته و شعاع آن با قطر دایره اصلی برابر باشد، کدام است؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

 $x^2 + y^2 + 4y + 3 = 0$ (۴) $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 0$ (۳) $x^2 + y^2 - 4y + 3 = 0$ (۲) $x^2 + y^2 - 4x = 3$ (۱)

. ۲۸۹۲. در شکل مقابل مطالعه EF و CD، AB موازی‌اند. طول پاره خط AC، کدام است؟
 (سراسری فارج از کشور - ۱۴۰۰)

. ۲۸۹۳. در شکل مقابل مثلث ABC متساوی الساقین و طول ساق AB برابر ۸ واحد است. مساحت مثلث OHB، کدام است؟

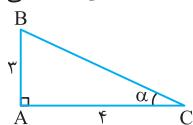

✓ پاسخ تست‌های کنکور سراسری ۱۴۰۰

$$\begin{aligned}\cos^2 \frac{\pi}{12} &= \frac{1 + \cos 2(\frac{\pi}{12})}{2} = \frac{1 + \cos \frac{\pi}{6}}{2} \\ &= \frac{1 + \frac{\sqrt{3}}{2}}{2} = \frac{\frac{2 + \sqrt{3}}{2}}{2} = \frac{2 + \sqrt{3}}{4} \quad (2) \\ (1), (2) \Rightarrow f(\frac{\pi}{24}) &= \frac{3}{4} \times \frac{2 + \sqrt{3}}{4} = \frac{6 + 3\sqrt{3}}{16}\end{aligned}$$

۱۲۸۳۸

با رسم مثلث قائم‌الزاویه با اضلاع قائمه ۳ و ۴ و با توجه به ناحیه‌ای که انتهای کمان روبه رو به زاویه α در آن قرار دارد، نسبت‌های مثلثاتی زاویه α را به دست می‌آوریم:

$$\tan \alpha = \frac{3}{4} \Rightarrow \cot \alpha = \frac{4}{3}$$

$$BC^2 = AB^2 + AC^2 = 9 + 16 = 25 \Rightarrow BC = 5$$

$$\Rightarrow \sin \alpha = -\frac{3}{5}, \cos \alpha = -\frac{4}{5}.$$

$$\begin{aligned}\cos(2\alpha - \frac{\pi}{2}) &= \cos(-(\frac{\pi}{2} - 2\alpha)) = \cos(\frac{\pi}{2} - 2\alpha) = \sin 2\alpha \\ &= 2 \sin \alpha \cos \alpha = 2 \times (-\frac{3}{5})(-\frac{4}{5}) = \frac{24}{25} \quad (1)\end{aligned}$$

$$\cos(\alpha + \pi) = \cos(\pi + \alpha) = -\cos \alpha = \frac{4}{5} \quad (2)$$

$$\begin{aligned}\cot(2\alpha) &= \frac{\cos 2\alpha}{\sin 2\alpha} \stackrel{(1)}{=} \frac{2 \cos^2 \alpha - 1}{2 \sin \alpha \cos \alpha} = \frac{\frac{2 \times 16}{25} - 1}{\frac{24}{25}} = \frac{7}{24} \quad (3) \\ &\stackrel{(2)}{=} \frac{\frac{24}{25} + \frac{4}{25}}{\frac{7}{24}} = \frac{\frac{44}{25}}{\frac{7}{24}} = \frac{1056}{175}\end{aligned}$$

۱۲۸۳۹

در معادله به جای x $\cos^2 x - \sin^2 x - 1$ قرار می‌دهیم:

$$\cancel{\sin^2(x)} - \sin^2(x) - \sin^2(x) \cos(3x) = \cancel{\sin^2(x)}$$

$$\Rightarrow -\sin^2 x - \sin^2 x \cos 3x = 0 \Rightarrow -\sin^2 x(1 + \cos 3x) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \sin^2 x = 0 \Rightarrow \sin x = 0 \Rightarrow x = k\pi \\ 1 + \cos 3x = 0 \Rightarrow \cos 3x = -1 \Rightarrow 3x = 2k\pi + \pi \end{cases}$$

جواب‌های $x = k\pi$ در بازه $[0, 2\pi]$ و $x = \pi$ می‌باشد.

همچنین جواب‌های $x = \frac{\pi}{3}$ در بازه $[0, 2\pi]$ و $x = \frac{5\pi}{3}$ در بازه $[0, 2\pi]$ است. بنابراین معادله در بازه $[0, 2\pi]$ ۵ جواب دارد.

روش اول: دامنه تابع با حل نامعادلات زیر به دست می‌آید:

$$x^2 - x - 2 > 0, \quad x^2 - 1 \geq 0, \quad \sqrt{x^2 - 1} + 1 \neq 0.$$

$$x^2 - x - 2 > 0 \quad \xrightarrow{\text{تعیین علامت}} \quad x < -1 \text{ یا } x > 2 \quad (1)$$

$$x^2 - 1 \geq 0 \Rightarrow x^2 \geq 1 \Rightarrow |x| \geq 1 \Rightarrow x \leq -1 \text{ یا } x \geq 1 \quad (2)$$

عبارت $\sqrt{x^2 - 1} + 1$ همواره مثبت است و در نتیجه دامنه تابع با اشتراک جواب‌های (1) و (2) به دست می‌آید: $x \in (-\infty, -1) \cup (2, +\infty)$

۱۲۸۳۴

ابتدا عبارت داده شده را به کمک اتحادها ساده می‌کنیم:

$$\begin{aligned}(a^2 + b^2 - 2ab)^2 (a^2 + b^2 + 2ab)^2 &= (((a^2 + b^2) - 2ab)((a^2 + b^2) + 2ab))^2 \\ &= ((a^2 + b^2)^2 - 4a^2 b^2)^2 = (a^4 + b^4 - 2a^2 b^2)^2 \\ &= (\sqrt[4]{\sqrt{6} - 2})^4 + (\sqrt[4]{\sqrt{6} + 2})^4 - 2\sqrt{(\sqrt{6} - 2)(\sqrt{6} + 2)} \\ &= (\sqrt{6} - 2 + \sqrt{6} + 2 - 2\sqrt{6 - 4})^2 = (2\sqrt{6} - 2\sqrt{2})^2 \\ &= 24 + 8 - 8\sqrt{12} = 32 - 16\sqrt{3} = 16(2 - \sqrt{3})\end{aligned}$$

۱۲۸۳۵

با تغییر متغیر $A^2 = x$ ، معادله به صورت $(A^2 + \frac{1}{A^2} + 1)(A^2 - 1) = 2A^2$ در می‌آید. دو طرف معادله را در A^2 ضرب می‌کنیم. سمت چپ معادله، A^2 را در پرانتز اول ضرب می‌کنیم:

$$\begin{aligned}(A^4 + 1 + A^2)(A^2 - 1) &= 2A^2 \Rightarrow A^6 - 1 = 2A^2 \\ \Rightarrow A^6 - 2A^2 - 1 &= 0, \quad A^2 = t \Rightarrow t^3 - 2t - 1 = 0 \\ \Rightarrow \Delta = \Delta &= \frac{2 \pm 2\sqrt{2}}{2} = 1 \pm \sqrt{2} \\ \Rightarrow A^2 = t = 1 + \sqrt{2} &\Rightarrow x_1 = A^2 = 1 + \sqrt{2} \\ A^2 = t = 1 - \sqrt{2} &\Rightarrow x_2 = A^2 = 1 - \sqrt{2} \\ \Rightarrow x_1 + x_2 &= (1 + \sqrt{2}) + (1 - \sqrt{2}) = 2\end{aligned}$$

۱۲۸۳۶

x_1 و x_2 ریشه‌های معادله $x^2 + x - 5 = 0$ هستند، بنابراین:

$$x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} = -1, \quad x_1 x_2 = \frac{c}{a} = -5$$

مجموع دو ریشه جدید را به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned}S &= \frac{1}{(x_1 + 1)^3} + \frac{1}{(x_2 + 1)^3} = \frac{(x_1 + 1)^3 + (x_2 + 1)^3}{((x_1 + 1)(x_2 + 1))^3} \\ &= \frac{(x_1 + x_2 + 2)^3 - 3(x_1 + x_2 + 2)(x_1 x_2 + x_1 + x_2 + 1)}{(x_1 x_2 + x_1 + x_2 + 1)^3} \\ &= \frac{(-1 + 2)^3 - 3(-1 + 2)(-5 - 1 + 1)}{(-5 - 1 + 1)^3} = \frac{16}{-125} = -\frac{16}{125} = -\frac{b}{a}\end{aligned}$$

در بین گزینه‌ها، فقط در معادله $125x^2 + 16x = 1$ مقدار $\frac{16}{125}$ برابر است. توجه کنید در محاسبه $(x_1 + 1)^3 + (x_2 + 1)^3$ استفاده شده است.

۱۲۸۳۷

با قرار دادن $\frac{\pi}{36}$ به جای x ، داریم:

$$\begin{aligned}f(\frac{\pi}{36}) &= 16 \cos^2(\frac{\pi}{12}) \cos^2(\frac{\pi}{6}) \cos^2(\frac{\pi}{3}) \cos^2(\frac{2\pi}{3}) \\ &= 16 \cos^2(\frac{\pi}{12}) \times \frac{3}{4} \times \frac{1}{4} \times \frac{1}{4} \times \frac{3}{4} \cos^2(\frac{\pi}{12}) \quad (1)\end{aligned}$$

برای به دست آوردن مقدار $\cos^2 \alpha$ ، از اتحاد $\cos^2 \alpha = \frac{1 + \cos 2\alpha}{2}$ استفاده می‌کنیم:

مثلثات

فصل ۹

قسمت هفتم: معادلات مثلثاتی

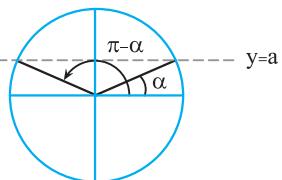
معادله مثلثاتی: معادلاتی که بر حسب نسبت‌های مثلثاتی یک زاویه مجهول نوشته می‌شوند را معادله مثلثاتی می‌نامیم. به عنوان مثال، معادلات $\tan x + \cot x = 1$ و $2\sin^2 x + \cos 2x = 0$ معادله‌های مثلثاتی هستند.

جواب معادله: مقدارهایی از زاویه مجهول که به ازای آن‌ها معادله برقرار شود، جواب معادله می‌نامند. مقصود از حل معادله مثلثاتی پیدا کردن کلیه جواب‌های آن معادله است.

به عنوان مثال، در معادله مثلثاتی $2\cos x = 1$ ، داریم: $\cos x = \frac{1}{2} = \cos \frac{\pi}{3} = \cos(-\frac{\pi}{3})$. جواب‌هایی از معادله‌اند و تمام جواب‌های معادله $x = 2k\pi \pm \frac{\pi}{3}$ ($k \in \mathbb{Z}$) می‌باشند.

حل معادله مثلثاتی

برای حل یک معادله مثلثاتی، ابتدا به کمک رابطه‌های مثلثاتی و دستورهای جبری، آن را به معادله ساده‌تری تبدیل می‌کنیم تا به یکی از صورت‌های $\cot x = a$ یا $\tan x = a$ یا $\cos x = a$ یا $\sin x = a$ تبدیل شود.

برای حل معادله $\sin x = a$ که $1 \leq a \leq -1$ ، ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\sin \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\sin x = \sin \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بدست می‌آید:

$$\sin(\pi - \alpha) = \sin \alpha \Rightarrow x = 2k\pi + \alpha, x = 2k\pi + (\pi - \alpha), k \in \mathbb{Z}$$

نکته اگر معادله مثلثاتی را به صورت $\sin u = \sin \alpha$ بنویسیم، آن‌گاه تمام جواب‌های معادله مثلثاتی به صورت $u = 2k\pi + (\pi - \alpha)$ و $u = 2k\pi + \alpha$ می‌باشد.

حل معادله

مثال: معادله $\sin 2x + \sin x = 0$ را حل کنید.

پاسخ: برای حل معادله مثلثاتی $\sin 2x + \sin x = 0$ ، معادله را به صورت $\sin u = \sin \alpha$ می‌نویسیم:

$$\begin{aligned} \sin 2x + \sin x &= 0 \Rightarrow \sin 2x = -\sin x = \sin(-x) \Rightarrow \sin(2x) = \sin(-x) \\ &\Rightarrow \begin{cases} u = 2k\pi + \alpha \\ u = 2k\pi + (\pi - \alpha) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2x = 2k\pi - x \\ 2x = 2k\pi + (\pi - (-x)) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 3x = 2k\pi \\ x = 2k\pi + \pi \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{2k\pi}{3} \\ x = 2k\pi + \pi = (2k+1)\pi \end{cases} \quad (k \in \mathbb{Z}) \end{aligned}$$

نکته اگر معادله مثلثاتی به صورت $\sin u = -\sin \alpha = \sin(-\alpha)$ باشد، برای حذف منفی، معادله را به صورت $\sin u = \sin(-\alpha)$ می‌نویسیم.

نکته برای یافتن مجموع جواب‌های معادله در یک بازه یا تعداد جواب‌ها، به جای k اعداد صحیح $\pm 2, \pm 1, 0, \dots$ را قرار می‌دهیم و برای محاسبه راحت‌تر، بهتر است جواب آخر را به صورت کسر بنویسیم و سپس به k عدد بدهیم.

تست: مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $\sin 3x = \cos x$ در بازه $[\pi, 0]$ کدام است؟

$$\frac{11\pi}{4}, \frac{5\pi}{4}, \frac{9\pi}{8}, \pi \quad (1)$$

پاسخ: برای آن‌که معادله داده شده را به صورت $\sin u = \sin \alpha$ دریابویم، به جای x عبارت $\sin(\frac{\pi}{2} - x)$ را قرار می‌دهیم (یا می‌توانیم $\sin(\frac{\pi}{2} + x)$ نیز قرار دهیم). بنابراین داریم:

$$\sin 3x = \cos x \Rightarrow \sin(\frac{\pi}{2} - x) \stackrel{u=3x}{=} \begin{cases} 3x = 2k\pi + (\frac{\pi}{2} - x) \\ 3x = 2k\pi + \pi - (\frac{\pi}{2} - x) \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 4x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = \frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8} = \frac{4k\pi + \pi}{8}, k \in \mathbb{Z} \\ 2x = 2k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = k\pi + \frac{\pi}{4} = \frac{4k\pi + \pi}{4}, k \in \mathbb{Z} \end{cases}$$

در تساوی $x = \frac{4k\pi + \pi}{8}$ ، اگر به جای k مقادیر صحیح را قرار دهیم، جواب‌های $x = \frac{5\pi}{8}$ در بازه $[\pi, 0]$ به دست می‌آید و در معادله

فقط به ازای $x = \frac{\pi}{4}$ در بازه $[\pi, 0]$ به دست می‌آید. بنابراین مجموع جواب‌های معادله در بازه $[\pi, 0]$ برابر است با:

$$\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{8} + \frac{5\pi}{8} = \frac{8\pi}{8} = \pi \Rightarrow \text{صحیح است.} \quad (1)$$

تست: معادله $(3\sin x - 1)(4\sin x - 5)(\sin x + 1) = 0$ در فاصله $[0^\circ, 2\pi]$ چند ریشه دارد؟

۶ (۴)   ۵ (۳)   ۴ (۲)   ۳ (۱)

$(3\sin x - 1)(4\sin x - 5)(\sin x + 1) = 0 \Rightarrow 3\sin x - 1 = 0 \text{ یا } 4\sin x - 5 = 0 \text{ یا } \sin x + 1 = 0$

$\sin x = \frac{1}{3} \Rightarrow$ معادله دو جواب در بازه $[0^\circ, 2\pi]$ دارد. ، $\sin x = \frac{5}{4} > 1 \Rightarrow$ معادله ریشه ندارد.

$\sin x = -1 \Rightarrow x = \frac{3\pi}{2}$ است. معادله دارای ریشه مضاعف است.

بنابراین معادله در بازه $[0^\circ, 2\pi]$ دارای سه ریشه است و در نتیجه، گزینه (۱) صحیح است.

پاسخ:**نکته مهم:** برای حل معادله مثلثاتی $\sin^2 u = a^2$ از روابط مقابل استفاده می‌کنیم:

$u = k\pi \pm \alpha, (k \in \mathbb{Z})$

مثال: $\sin^2 x = \frac{1}{2} = \left(\frac{\sqrt{2}}{2}\right)^2 = \sin^2 \frac{\pi}{4} \Rightarrow x = k\pi \pm \frac{\pi}{4}$

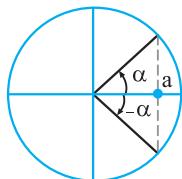
اگر برای حل معادله مثلثاتی $\sin^2 x = \frac{1}{2}$ ، از فرمول گفتہ شده استفاده نکنیم، باید به صورت زیر حل کنیم:

$\sin^2 x = \frac{1}{2} \Rightarrow \sin x = \pm \sqrt{\frac{1}{2}} = \pm \frac{\sqrt{2}}{2}$

باید یک بار جواب‌های معادله $\sin x = \frac{\sqrt{2}}{2}$ و بار دیگر جواب‌های معادله $\sin x = -\frac{\sqrt{2}}{2}$ را به دست بیاوریم. داریم:

$\sin x = \frac{\sqrt{2}}{2} = \sin \frac{\pi}{4} \Rightarrow \begin{cases} x = 2k\pi + \frac{\pi}{4} \\ x = (2k+1)\pi - \frac{\pi}{4} \end{cases}$

$\sin x = -\frac{\sqrt{2}}{2} = \sin \left(-\frac{\pi}{4}\right) \xrightarrow[\alpha]{=} \begin{cases} x = 2k\pi - \frac{\pi}{4} \\ x = (2k+1)\pi + \frac{\pi}{4} \end{cases}$

اگر اجتماع ۴ جواب را به دست آوریم، همان $x = k\pi \pm \frac{\pi}{4}$ خواهد بود.**حل معادله**برای حل معادله $\cos x = a$ و $1 \leq a \leq -1$ ، ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\cos \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\cos x = \cos \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر به دست می‌آید:

$\cos x = \cos \alpha \Rightarrow x = 2k\pi \pm \alpha$

نکته: جواب‌های کلی معادله مثلثاتی $\cos u = \cos \alpha$ به صورت $u = 2k\pi \pm \alpha$ است.**مثال:** معادلات زیر را حل کنید و جواب‌های کلی آنها را بیابید.

(۱) $\cos 2x - 3\cos x + 2 = 0$

$2\cos x - \sqrt{3} = 0$

$2\cos x - \sqrt{3} = 0 \Rightarrow 2\cos x = \sqrt{3} \Rightarrow \cos x = \frac{\sqrt{3}}{2} = \cos\left(\frac{\pi}{6}\right) \Rightarrow x = 2k\pi \pm \frac{\pi}{6}, k \in \mathbb{Z}$

پاسخ: (۱)ب) از اتحاد مثلثاتی $\cos 2x = 2\cos^2 x - 1$ استفاده می‌کنیم و معادله داده شده را به صورت یک معادله درجه دوم بر حسب $\cos x$ می‌نویسیم:

$\cos 2x - 3\cos x + 2 = 0 \Rightarrow (2\cos^2 x - 1) - 3\cos x + 2 = 0 \Rightarrow 2\cos^2 x - 3\cos x + 1 = 0$

$2A^2 - 3A + 1 = 0 \xrightarrow[\text{برابر صفر است.}]{\text{مجموع ضرایب}} A = 1, A = \frac{1}{2} \quad 2A^2 - 3A + 1 = 0 \text{ در می‌آید:}$

$A = 1 = \cos x \Rightarrow x = 2k\pi \pm 0 \Rightarrow x = 2k\pi, k \in \mathbb{Z}, \quad A = \frac{1}{2} = \cos x \Rightarrow \cos x = \cos \frac{\pi}{3} \Rightarrow x = 2k\pi \pm \frac{\pi}{3}, k \in \mathbb{Z}$

نکته: برای حل معادله مثلثاتی $\cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha$ ، برای حذف منفی، از رابطه $\cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha$ استفاده می‌کنیم و معادله را به صورت $\cos u = \cos(\pi - \alpha)$ می‌نویسیم.

تست: جواب‌های کلی معادله مثلثاتی $\sin^2 x = \cos^2 x + \frac{1}{2}$ کدام است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

$$k\pi \pm \frac{\pi}{4} \quad (4)$$

$$2k\pi \pm \frac{\pi}{3} \quad (3)$$

$$k\pi \pm \frac{\pi}{6} \quad (2)$$

$$k\pi \pm \frac{\pi}{3} \quad (1)$$

پاسخ: با استفاده از اتحاد مثلثاتی $\cos^2 x - \sin^2 x = \cos 2x$ ، داریم:

$$\sin^2 x = \cos^2 x + \frac{1}{2} \Rightarrow \underbrace{\sin^2 x - \cos^2 x}_{-\cos 2x} = \frac{1}{2} \Rightarrow \cos 2x = -\frac{1}{2} = \cos(\pi - \frac{\pi}{3}) = \cos \frac{2\pi}{3} \Rightarrow 2x = 2k\pi \pm \frac{2\pi}{3} \Rightarrow x = k\pi \pm \frac{\pi}{3}$$

بنابراین گزینه (1) صحیح است.

حالات‌های خاص

هرگاه از معادلات مثلثاتی روابط $\cos u = \pm 1$ و $\cos u = 0$ بهدست آید، با حفظ روابط زیر می‌توان سریع‌تر جواب معادله را بهدست آورد: ($k \in \mathbb{Z}$)

$$1) \cos u = 0 \Rightarrow u = k\pi + \frac{\pi}{2} \quad (4)$$

$$2) \cos u = 1 \Rightarrow u = 2k\pi \quad (3)$$

$$3) \cos u = -1 \Rightarrow u = 2k\pi + \pi = (2k+1)\pi \quad (1)$$

نکته: ریشه‌های معادلات $\cos u = \pm 1$ ، ریشه‌های مضاعف معادلات مثلثاتی هستند.

(سراسری تجربی فارغ از کشیدن)

تست: جواب کلی معادله مثلثاتی $\cos^2 x + 3\sin(\frac{\pi}{4} + x) + 2 = 0$ به کدام صورت است؟

$$(2k+1)\pi \quad (4)$$

$$\frac{k\pi}{2} \quad (3)$$

$$2k\pi \quad (2)$$

$$k\pi \quad (1)$$

$$\sin(\frac{\pi}{4} + x) = \cos x \xrightarrow{\text{معادله}} \cos^2 x + 3\cos x + 2 = 0 \xrightarrow{a+c=b} \cos x = -1, \cos x = -\frac{c}{a} = -2$$

$$\cos x = -1 \Rightarrow x = (2k+1)\pi$$

پاسخ:

معادله $\cos x = -2$ جواب ندارد و داریم:

بنابراین گزینه (4) صحیح است.

تست: تابع $y = 3\cos(2x) - \frac{5\pi}{2}$ در بازه $(-\frac{\pi}{2}, \frac{5\pi}{2})$ در چند نقطه ماکزیمم دارد؟

$$5 \quad (4)$$

$$4 \quad (3)$$

$$3 \quad (2)$$

$$2 \quad (1)$$

پاسخ: تابع به ازای $1 = \cos 2x$ دارای بیشترین مقدار است:

$$\cos 2x = 1 \Rightarrow y = 3(1) - 1 = 2, \cos 2x = -1 \Rightarrow y = 3(-1) - 1 = -4$$

(به ازای $-1 = \cos 2x$ تابع کمترین مقدار را دارد.)

با حل معادله مثلثاتی $1 = \cos 2x$ ، تعداد x ‌های بازه $(-\frac{\pi}{2}, \frac{5\pi}{2})$ را مشخص می‌کنیم:

$$\cos 2x = 1 \xrightarrow{\text{حلت خاص}} 2x = 2k\pi \Rightarrow x = k\pi$$

به ازای $0 = k = 1, k = 2$ و $0 = x = \pi, x = 2\pi$ در بازه $(-\frac{\pi}{2}, \frac{5\pi}{2})$ بهدست می‌آید و در نتیجه تابع در سه نقطه دارای ماکزیمم است. بنابراین گزینه (2) صحیح است.

نکته مهم: برای حل معادله مثلثاتی $\alpha = \cos^{-1} u$ از رابطه مقابله استفاده می‌کیم:

$$\text{مثال: } \cos^2 x = \frac{3}{4} = (\frac{\sqrt{3}}{2})^2 = \cos^2 \frac{\pi}{6} \Rightarrow x = k\pi \pm \frac{\pi}{6}$$

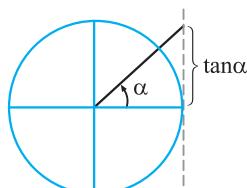
حل معادلات $\cot x = a$, $\tan x = a$

برای حل معادله $\tan x = a$ ، $a \in \mathbb{R}$ و $\tan x = a$ ، ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\tan \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\tan x = \tan \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بهدست می‌آید:

$$x = k\pi + \alpha, k \in \mathbb{Z}$$

برای حل معادله $\cot x = a$ و $a \in \mathbb{R}$ ، ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\cot \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\cot x = \cot \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بهدست می‌آید:

$$x = k\pi + \alpha, k \in \mathbb{Z}$$

مثال: معادلات $\tan 2x = \cot x$ و $\tan x + \sqrt{3} = 0$ را حل کنید.

$$\tan x + \sqrt{3} = 0 \Rightarrow \tan x = -\sqrt{3} = \tan(-\underbrace{\frac{\pi}{3}}_{\alpha}) \Rightarrow x = k\pi - \frac{\pi}{3}, k \in \mathbb{Z}$$

پاسخ:

برای آنکه معادله $\tan 2x = \cot x$ را به صورت $\tan u = \tan \alpha$ در بیاوریم، به جای $\cot x$ عبارت $\tan(\frac{\pi}{2} - x)$ را قرار می‌دهیم.

$$\cot x = \tan(\frac{\pi}{2} - x), \tan 2x = \cot x \Rightarrow \tan 2x = \tan(\underbrace{\frac{\pi}{2} - x}_{\alpha}) \Rightarrow 2x = k\pi + (\frac{\pi}{2} - x) \Rightarrow 3x = k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = \frac{k\pi}{3} + \frac{\pi}{6}, k \in \mathbb{Z}$$

مثال: معادله $\cot 2x - 1 = 0$ را حل کنید.

$$\cot 2x - 1 = 0 \Rightarrow \cot 2x = 1 = \cot \frac{\pi}{4} \Rightarrow 2x = k\pi + \frac{\pi}{4} \Rightarrow x = \frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{8}, k \in \mathbb{Z}$$

پاسخ:

حل معادلات مثلثاتی کسری

در حل معادلات مثلثاتی کسری باید ریشه‌های مخرج را از مجموعه جواب حذف کنیم.

(سراسری تبدیل)

مسئلہ: جواب کلی معادله مثلثاتی $\frac{\cos 2x}{\cos(x + \frac{\pi}{4})} = 0$ به کدام صورت است؟ ($k \in \mathbb{Z}$)

$$k\pi - \frac{\pi}{4}$$

$$k\pi \pm \frac{\pi}{4}$$

$$k\pi + \frac{\pi}{4}$$

$$2k\pi \pm \frac{\pi}{4}$$

$$\cos(x + \frac{\pi}{4}) = 0 \xrightarrow{\text{حالات خاص}} x + \frac{\pi}{4} = k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = k\pi + \frac{\pi}{4} \quad (1)$$

پاسخ:

$$\cos 2x = 0 \xrightarrow{\text{حالات خاص}} 2x = k\pi + \frac{\pi}{2} \Rightarrow x = \frac{k\pi}{2} + \frac{\pi}{4} \quad (2)$$

$$\left\{ k\pi + \frac{\pi}{4} \mid k \in \mathbb{Z} \right\} - \left\{ k\pi + \frac{\pi}{4} \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$$

باید جواب‌های (1) را از جواب‌های (2) حذف کنیم:

$$= \left\{ \dots, -\frac{3\pi}{4}, -\frac{\pi}{4}, \frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}, \frac{5\pi}{4}, \dots \right\} - \left\{ \dots, -\frac{3\pi}{4}, \frac{\pi}{4}, \frac{5\pi}{4}, \dots \right\} = \left\{ \dots, -\frac{\pi}{4}, \frac{3\pi}{4}, \frac{7\pi}{4}, \dots \right\} = \left\{ k\pi - \frac{\pi}{4} \mid k \in \mathbb{Z} \right\}$$

بنابراین گزینه (4) صحیح است.

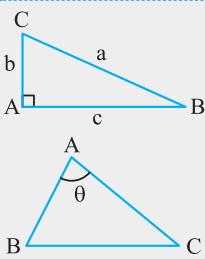
خلاصه مطالب فصل

(1) مقدار نسبت‌های مثلثاتی زوایای خاص در جدول‌های زیر آمده است:

نسبت مثلثاتی \ θ	${}^{\circ}$	30° یا $\frac{\pi}{6}$	45° یا $\frac{\pi}{4}$	60° یا $\frac{\pi}{3}$	90° یا $\frac{\pi}{2}$	180° یا π	270° یا $\frac{3\pi}{2}$	360° یا 2π
$\sin \theta$	${}^{\circ}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	۱	${}^{\circ}$	-۱	${}^{\circ}$
$\cos \theta$	۱	$\frac{\sqrt{3}}{2}$	$\frac{\sqrt{2}}{2}$	$\frac{1}{2}$	${}^{\circ}$	-۱	${}^{\circ}$	۱
$\tan \theta$	${}^{\circ}$	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	۱	$\sqrt{3}$	تعريف نشده	${}^{\circ}$	تعريف نشده	${}^{\circ}$
$\cot \theta$	تعريف نشده	$\sqrt{3}$	۱	$\frac{\sqrt{3}}{3}$	${}^{\circ}$	تعريف نشده	${}^{\circ}$	تعريف نشده

(2) علامت نسبت‌های مثلثاتی در چهار ربع مثلثاتی در جدول زیر آمده است:

ربيع \ نسبت	$({}^{\circ} < \alpha < \frac{\pi}{2})$	$(\frac{\pi}{2} < \alpha < \pi)$	$(\pi < \alpha < \frac{3\pi}{2})$	$(\frac{3\pi}{2} < \alpha < 2\pi)$
$\sin \alpha$	+	+	-	-
$\cos \alpha$	+	-	-	+
$\tan \alpha$	+	-	+	-
$\cot \alpha$	+	-	+	-

(۳) در مثلث قائم‌الزاویه $\hat{A} = 90^\circ$ $\triangle ABC$ ، نسبت‌های مثلثاتی زاویه حاده B به صورت زیر تعریف می‌شوند:

$$\sin B = \frac{b}{a}, \cos B = \frac{c}{a}, \tan B = \frac{b}{c}, \cot B = \frac{c}{b}$$

(۴) اگر طول دو ضلع از مثلث و اندازه زاویه بین آن‌ها را داشته باشیم، مساحت مثلث از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} AB \times AC \times \sin \theta$$

نکته مساحت شش‌ضلعی منتظم به ضلع a برابر $\frac{3\sqrt{3}}{4}a^2$ است.

(۵) اگر نقطه $P(x, y)$ روی دایره مثلثاتی باشد، آن‌گاه $1 = x^2 + y^2$ و اگر θ زاویه بین OP و جهت مثبت محور $\overrightarrow{Ox}$ باشد، آن‌گاه:

$$\sin \theta = y, \cos \theta = x, \tan \theta = \frac{y}{x}, \cot \theta = \frac{x}{y}$$

نکته اگر α زاویه‌ای باشد که خط با جهت مثبت محور افقی می‌سازد، آن‌گاه: $\text{شیب خط} = \tan \alpha$

(۶) اگر اندازه زاویه‌ای بر حسب درجه برابر D و بر حسب رادیان برابر R باشد، آن‌گاه $R = \frac{\pi D}{180^\circ}$ و $D = \frac{180^\circ R}{\pi}$ ، البته اگر زاویه بر حسب رادیان باشد، می‌توان با قرار دادن 180° به جای π ، اندازه زاویه را بر حسب درجه به دست آورد.

(۷) اگر r طول کمان روبه‌روی زاویه مرکزی در دایره‌ای به شعاع r باشد (1 و r همواره هستند)، آن‌گاه اندازه زاویه α بر حسب رادیان برابر $\alpha = \frac{1}{r}$ است.

(۸) روابط بین نسبت‌های مثلثاتی

$$(۱) \text{ به ازای هر عدد حقیقی } x, \text{ رابطه } 1 + \cos^2 x = \sin^2 x \text{ برقرار است.}$$

$$(۲) 1 + \tan^2 \alpha = \frac{1}{\cos^2 \alpha}$$

$$(۳) \cot \alpha = \frac{1}{\tan \alpha}, 1 + \cot^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha}$$

$$(۴) \tan \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha}, \cot \alpha = \frac{\cos \alpha}{\sin \alpha}, \tan \alpha \cdot \cot \alpha = 1$$

(۹) روابط تکمیلی بین نسبت‌های مثلثاتی

$$(۱) \sin(\pi + \alpha) = -\sin \alpha, \cos(\pi + \alpha) = -\cos \alpha, \tan(\pi + \alpha) = \tan \alpha, \cot(\pi + \alpha) = \cot \alpha$$

$$(۲) \sin(\pi - \alpha) = \sin \alpha, \cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha, \tan(\pi - \alpha) = -\tan \alpha, \cot(\pi - \alpha) = -\cot \alpha$$

$$(۳) \sin(-\alpha) = -\sin \alpha, \cos(-\alpha) = \cos \alpha, \tan(-\alpha) = -\tan \alpha, \cot(-\alpha) = -\cot \alpha$$

$$(۴) \sin\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right) = \cos \alpha, \cos\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right) = -\sin \alpha, \tan\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right) = -\cot \alpha, \cot\left(\frac{\pi}{2} + \alpha\right) = -\tan \alpha$$

$$(۵) \sin\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \cos \alpha, \cos\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \sin \alpha, \tan\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \cot \alpha, \cot\left(\frac{\pi}{2} - \alpha\right) = \tan \alpha$$

$$(۶) \sin\left(\frac{3\pi}{2} + \alpha\right) = -\cos \alpha, \cos\left(\frac{3\pi}{2} + \alpha\right) = \sin \alpha, \tan\left(\frac{3\pi}{2} + \alpha\right) = -\cot \alpha, \cot\left(\frac{3\pi}{2} + \alpha\right) = -\tan \alpha$$

$$(۷) \sin\left(\frac{3\pi}{2} - \alpha\right) = -\cos \alpha, \cos\left(\frac{3\pi}{2} - \alpha\right) = -\sin \alpha, \tan\left(\frac{3\pi}{2} - \alpha\right) = \cot \alpha, \cot\left(\frac{3\pi}{2} - \alpha\right) = \tan \alpha$$

(۱۰) اگر k یک عدد صحیح باشد، آن‌گاه:

$$\sin(2k\pi \pm \alpha) = \sin(\pm \alpha), \cos(2k\pi \pm \alpha) = \cos(\pm \alpha)$$

$$\tan(k\pi \pm \alpha) = \tan(\pm \alpha), \cot(k\pi \pm \alpha) = \cot(\pm \alpha)$$

(۱۱) با توجه به نمودار تابع $y = \sin x$ در بازه $[0, 2\pi]$ (شکل مقابل) نکات زیر را می‌توان مشخص کرد:

(۱) در بازه $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ ، تابع صعودی است.

(۲) در بازه $\left[\frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2}\right]$ ، تابع نزولی است.

(۳) در بازه $\left[\frac{3\pi}{2}, 2\pi\right]$ ، تابع صعودی است.

(۴) بیشترین مقدار تابع برابر 1 و کمترین مقدار تابع برابر -1 است.

(۱۲) با توجه به نمودار تابع $y = \cos x$ در بازه $[0, 2\pi]$ (شکل مقابل) نکات زیر را می‌توان نوشت:

(۱) در بازه $[0, \pi]$ تابع نزولی است.

(۲) در بازه $[\pi, 2\pi]$ تابع صعودی است.

(۳) بیشترین مقدار تابع برابر 1 و کمترین مقدار تابع برابر -1 است.

(۱۳) کوچکترین مقدار مثبت T را که به ازای آن تساوی $f(x+T) = f(x)$ برقرار باشد، دوره تناوب تابع f می‌گوییم.

(۱۴) دوره تناوب تابع‌های $y = a \tan(bx + c) + d$ و $y = a \cos(bx + c) + d$ و $y = a \sin(bx + c) + d$ برابر $\frac{\pi}{|b|}$ است.

(۱۵) دوره تناوب تابع $y = \frac{\pi}{|b|}$ است.

$$T = \frac{1}{n}$$

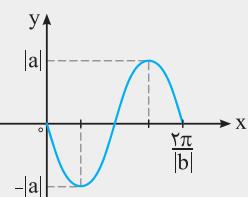
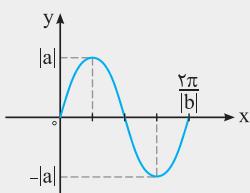
(۱۵) اگر قطعه‌ای از نمودار با دورهٔ تناوب T ، در بازه‌ای به طول ۱، n بار تکرار شده باشد، آن‌گاه:

(۱۶) اگر T دورهٔ تناوب تابع f باشد، آن‌گاه برای هر عدد طبیعی n ، تساوی $f(x + nT) = f(x)$ برقرار است.

(۱۷) در توابع $y = |a| + c$ و $y = a \cos(bx) + c$ مینیمم مقدار $= -|a| + c$ داریم: ماکزیمم مقدار

(۱۸) نمودار تابع $y = a \sin(bx)$ با فرض $ab > 0$ و در یک دورهٔ تناوب به صورت $\left[0, \frac{2\pi}{|b|}\right]$ به شکل رو به رو می‌باشد:

با توجه به نمودار، اگر $ab > 0$ ، آن‌گاه در بازه $\left[0, \frac{2\pi}{|b|}\right]$ تابع ابتدا اکیداً صعودی است.

(۱۹) نمودار تابع $y = a \sin(bx)$ با فرض $ab < 0$ و در یک دورهٔ تناوب به صورت $\left[0, \frac{2\pi}{|b|}\right]$ به شکل رو به رو می‌باشد:

با توجه به نمودار، اگر $ab < 0$ ، آن‌گاه در بازه $\left[0, \frac{2\pi}{|b|}\right]$ نمودار تابع ابتدا اکیداً نزولی است.

(۲۰) در تابع $y = a \cos(bx + c) + d$ ، با فرض منفی بودن a ، داریم:

- طول نقاطی که تابع کمترین مقدار را در آن نقاط اختیار می‌کند:

- طول نقاطی که تابع بیشترین مقدار را در آن نقاط اختیار می‌کند:

- اگر ضابطهٔ تابع به صورت $y = a \cos(bx + c)$ باشد، آن‌گاه طول نقاطی که نمودار تابع محور x ‌ها را در آن نقاط قطع می‌کند:

$$bx + c = k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

$$bx + c = k\pi + \pi, k \in \mathbb{Z}$$

$$bx + c = k\pi + \frac{\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$$

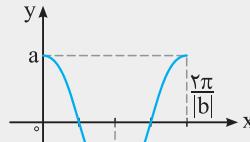
(۲۱) در تابع $y = a \cos(bx + c) + d$ ، با فرض مثبت بودن a ، داریم:

- طول نقاطی که تابع بیشترین مقدار را در آن نقاط اختیار می‌کند:

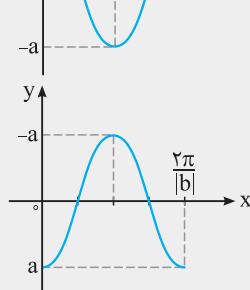
- طول نقاطی که تابع کمترین مقدار را در آن نقاط اختیار می‌کند:

- اگر ضابطهٔ تابع به صورت $y = a \cos(bx + c)$ باشد، آن‌گاه طول نقاطی که نمودار تابع محور x ‌ها را در آن نقاط قطع می‌کند:

$$bx + c = k\pi - \frac{\pi}{2}, k \in \mathbb{Z}$$

(۲۲) نمودار تابع $y = a \cos(bx)$ با فرض $a > 0$ و در یک دورهٔ تناوب به صورت رو به رو می‌باشد:

نمودار تابع $y = a \cos(bx)$ با فرض $a < 0$ و در یک دورهٔ تناوب (بازه $\left[0, \frac{2\pi}{|b|}\right]$) به صورت رو به رو می‌باشد:

(۲۳) دامنهٔ تابع $y = a + b \tan u$ به صورت $\mathbb{R} - \{u = k\pi + \frac{\pi}{2} | k \in \mathbb{Z}\}$ است.

(۲۴) با توجه به نمودار تابع $y = \tan x$ ، تابع در بازه‌های $(\frac{(2k-1)\pi}{2}, \frac{(2k+1)\pi}{2})$ ، $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ ، $(\frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{2})$ ، ... و $(-\frac{3\pi}{2}, -\frac{\pi}{2})$ اکیداً صعودی می‌باشد، اما تابع در هر بازه‌ای که شامل این مقادیر باشد، غیریکنوا خواهد شد.

$$\sin \alpha \cos \alpha = \frac{1}{2} \sin 2\alpha \quad \sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha \quad \tan \alpha + \cot \alpha = \frac{2}{\sin 2\alpha} \quad (25)$$

(۲۶) اگر مقدار $\sin x - \cos x$ یا $\sin x + \cos x$ را داشته باشیم، می‌توان مقدار $\sin 2x$ را با به توان رساندن تساوی‌های داده شده به دست آورد. همچنین اگر مقدار $\cos 2x$ را بخواهیم به دست آوریم، باز هم ابتدا مقدار $\sin 2x$ را به دست می‌آوریم و سپس مقدار $\cos 2x$ را از رابطه $\cos 2x = \pm \sqrt{1 - \sin^2 2x}$ مشخص می‌کیم.

$$\cos 2\alpha = \frac{1 - \tan^2 \alpha}{1 + \tan^2 \alpha} \quad \sin 2\alpha = \frac{2 \tan \alpha}{1 + \tan^2 \alpha} \quad (27)$$

(۲۸) عبارت $\sin 2x + \cos 2x$ با عبارت $(\sin x - \cos x)^2$ و عبارت $1 - \sin 2x$ با عبارت $(\sin x + \cos x)^2$ برابر است.
 $\cos 2x = 1 - 2\sin^2 x = \cos^2 x - \sin^2 x = 2\cos^2 x - 1$ (۲۹)

و $\cos^2 x - \sin^2 x$ را می‌توان با فرمول‌های زیر بر حسب $\cos 2x$ نوشت:

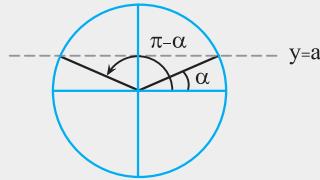
$$\sin^2 x = \frac{1 - \cos 2x}{2} \quad \text{یا} \quad 1 - \cos 2x = 2\sin^2 x$$

$$\cos^2 x = \frac{1 + \cos 2x}{2} \quad \text{یا} \quad 1 + \cos 2x = 2\cos^2 x$$

$$\tan 2\alpha = \frac{2\tan \alpha}{1 - \tan^2 \alpha} \quad (۳۱)$$

$$\tan \alpha - \cot \alpha = -2\cot 2\alpha \quad (۳۲)$$

(۳۳) برای حل معادله $\sin x = a$ و $-1 \leq a \leq 1$, ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\sin \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\sin x = \sin \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بدست می‌آید:

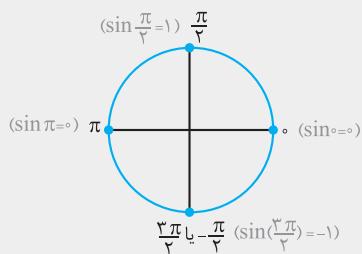

$$\begin{aligned} \sin(\pi - \alpha) &= \sin \alpha \\ \Rightarrow \begin{cases} x = 2k\pi + \alpha, k \in \mathbb{Z} \\ x = 2k\pi + (\pi - \alpha) = (2k+1)\pi - \alpha, k \in \mathbb{Z} \end{cases} \end{aligned}$$

(۳۴) اگر معادله مثلثاتی را به صورت $\sin u = \sin \alpha$ بنویسیم، آنگاه تمام جواب‌های معادله مثلثاتی به صورت $u = 2k\pi + \alpha$ می‌باشد.

(۳۵) برای یافتن مجموع جواب‌های معادله در یک بازه یا تعداد جواب‌ها، به جای k اعداد صحیح $\pm 2, \pm 4, \dots$ را قرار می‌دهیم و برای محاسبه راحت‌تر، بهتر است جواب آخر را به صورت کسر بنویسیم و سپس به k عدد بدهیم.

(۳۶) هرگاه از معادلات مثلثاتی روابط $\sin u = \pm 1$ و $\sin u = 0$ به دست آید با حفظ روابط زیر می‌توان سریع‌تر جواب معادله را بدست آورد:

$$\sin u = 0 \Rightarrow u = k\pi, (k \in \mathbb{Z})$$

$$\sin u = 1 \Rightarrow u = 2k\pi + \frac{\pi}{2}, (k \in \mathbb{Z})$$

$$\sin u = -1 \Rightarrow u = 2k\pi - \frac{\pi}{2}, (k \in \mathbb{Z})$$

(۳۷) برای حل معادله مثلثاتی $\alpha = \sin^2 u$ از رابطه $\sin^2 u = a^2$ استفاده می‌کنیم.

(۳۸) برای حل معادله $\cos x = a$ و $-1 \leq a \leq 1$, ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\cos \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\cos x = \cos \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بدست می‌آید:

$$\cos x = \cos \alpha \Rightarrow x = 2k\pi \pm \alpha$$

(۳۹) جواب‌های کلی معادله مثلثاتی α به صورت $\cos u = \cos \alpha$ است.

(۴۰) هرگاه از معادلات مثلثاتی روابط $\cos u = \pm 1$ و $\cos u = 0$ به دست آید، با حفظ روابط زیر می‌توان سریع‌تر جواب معادله را بدست آورد: $(k \in \mathbb{Z})$

$$1) \cos u = 0 \Rightarrow u = k\pi + \frac{\pi}{2}$$

$$2) \cos u = 1 \Rightarrow u = 2k\pi$$

$$3) \cos u = -1 \Rightarrow u = 2k\pi + \pi = (2k+1)\pi$$

(۴۱) برای حل معادله مثلثاتی $\alpha = \cos^2 u$ از رابطه $\cos^2 u = a^2 = \cos^2 u = k\pi \pm \alpha, k \in \mathbb{Z}$ استفاده می‌کنیم.

برای حل معادله $\tan x = a$, ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\tan \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\tan x = \tan \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بدست می‌آید:

$$\begin{aligned} \tan x &= \tan \alpha \\ x &= k\pi + \alpha, k \in \mathbb{Z} \end{aligned}$$

برای حل معادله $\cot x = a$, ابتدا α را طوری پیدا می‌کنیم که $\cot \alpha = a$ شود تا معادله به صورت $\cot x = \cot \alpha$ درآید. در این صورت تمام جواب‌های معادله از فرمول زیر بدست می‌آید:

$$x = k\pi + \alpha, k \in \mathbb{Z}$$